

RESİMLERLE İNSANLIK TARİHİ ANSİKLOPEDİSİ

HRİSTİYANLIĞIN
DOĞUŞU
VE YAYILIŞI

KARACAN

KARACAN RESİMLERLE İNSANLIK TARİHİ ANSİKLOPEDİSİ

Copyright: Daniel Mallo-Editorial Palsa S.A., Mexico
Türkiye'de Yayın Hakkı: KARACAN YAYINLARI/ONK

Karacan Yayınları A.Ş. adına sahibi: **ALİ KARACAN**
Sorumlu Genel Yayın Yönetmeni: **ALİ SAYDAM**
Mali Koordinatör: **ÖZHAN KÜÇÜKTOPUZLU**
Teknik Koordinatör: **OĞUZ DEMİRCİOĞLU**

Yazı İşleri Müdürü: **ERCAN ALTAZLI**
Yazı İşleri Yardımcısı: **DENİZ DAĞDELEN**
Danışma Kurulu: Prof. Dr. **TAHSİN YAZICI**, Doç. Dr. **Ali İHSAN GENCER**,
Doç. Dr. **MEHMET ÖZSAİT**, Doç. Dr. **İSMET MİROĞLU**, **PAUL MANDRİNİ**,
ALBERTO CABADO, **EUGENİO ZOPPI**

Teknik Yönetmen: **ERTAN GÖKEMRE**
Teknik Müdür: **NURETTİN ÖZAKSEL**
Teknik Müdür Yardımcısı: **M. SABİT UÇUK**
İlan ve Halkla İlişkiler Müdürü: **ESER NOYAN**
Satış Müdürü: **ALİ ALPASLAN**

**Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı,
Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın
20.2.1984 tarih ve 01771 sayılı kararı ve ek
3.4.1984 tarih ve 2152 sayılı kararı ile ilk 5
sayısı özellikle ilkokul 4. ve 5. sınıf öğrenci-
leri ile ortaokul öğrencilerine tavsiye edil-
miş olup, bu sayısı da onaya sunulmuştur.**

Renk Ayrımı: **ÇALI GRAFİK**
Baskı: **HÜRRİYET OFSET A.Ş. HALKALI/İSTANBUL**
Kapak Baskısı: **NADİR BASİMEVİ**

Adres: **KARACAN YAYINLARI**, Basın Sarayı, Cağaloğlu/İstanbul
Tel: 527 00 34 - 526 69 00

Fiyatı: **250 TL/Kıbrıs'ta: 330 TL**

HIRİSTİYANLIĞIN DOĞUŞU VE YAYILIŞI

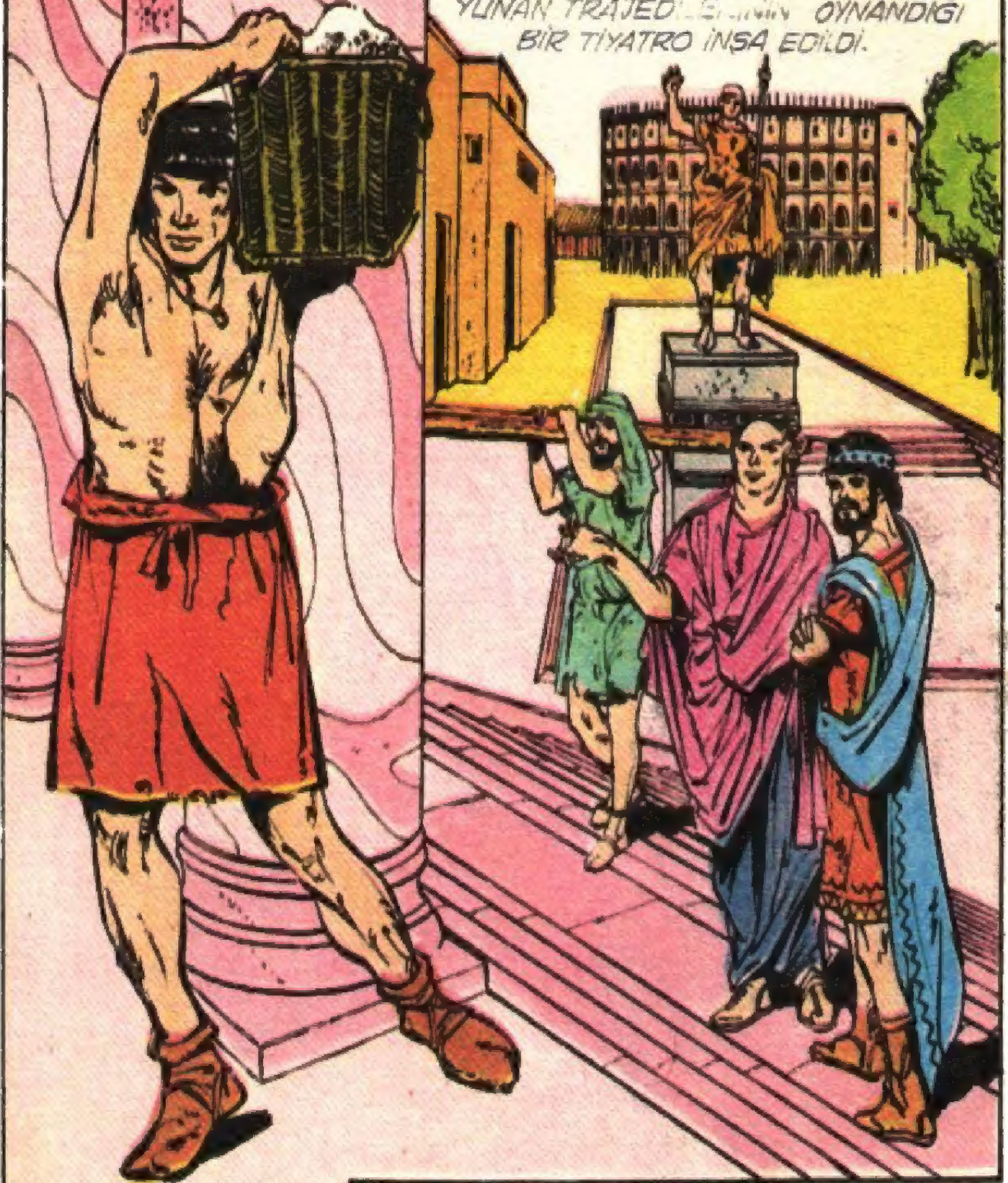
HIRİSTİYANLIĞIN DOĞUŞU VE YAYILIŞI

FİLİSTİNİN ASIRLAR
BOYU SÜREN BAĞIM-
SIZLIĞI İSTİLALAR SEBE-
BİYLE SIK SIK KESİNTİYE
UĞRAMIŞ BÖLGE SIRA-
SIYLA ASURLULAR, BABİL-
LİLER, PERSLER VE MA-
KEDONYALILARCA....

...İSGAL EDİLMİŞTİ. BU DURUM POMPEİUS'UN
M.Ö. 63'DE FİLİSTİNİ ROMA'NIN BİR EYALETİ
HALİNE GETİRMESİYLE SONA ERDİ VE FİLİS-
TİNİN İDARESİ HERODES'E VERİLDİ.

MUTLAKİYETÇİ BİR İDARENİN İSBA-
SINDA BULUNDUĞU HERODES DEV-
RİNDE SEZAR'IN MUHTEŞEM BİR
HEYKELİNİN SÜSLEDİĞİ KAİSEYİA
SEHRİ KURULDU. BÜYÜK BİR TAPINAK,
BİR AMFİTEATR VE MUHTEMELEN
YUNAN TRAJEDİLERİNİN OYNANDIĞI
BİR TİYATRO İNŞA EDİLDİ.

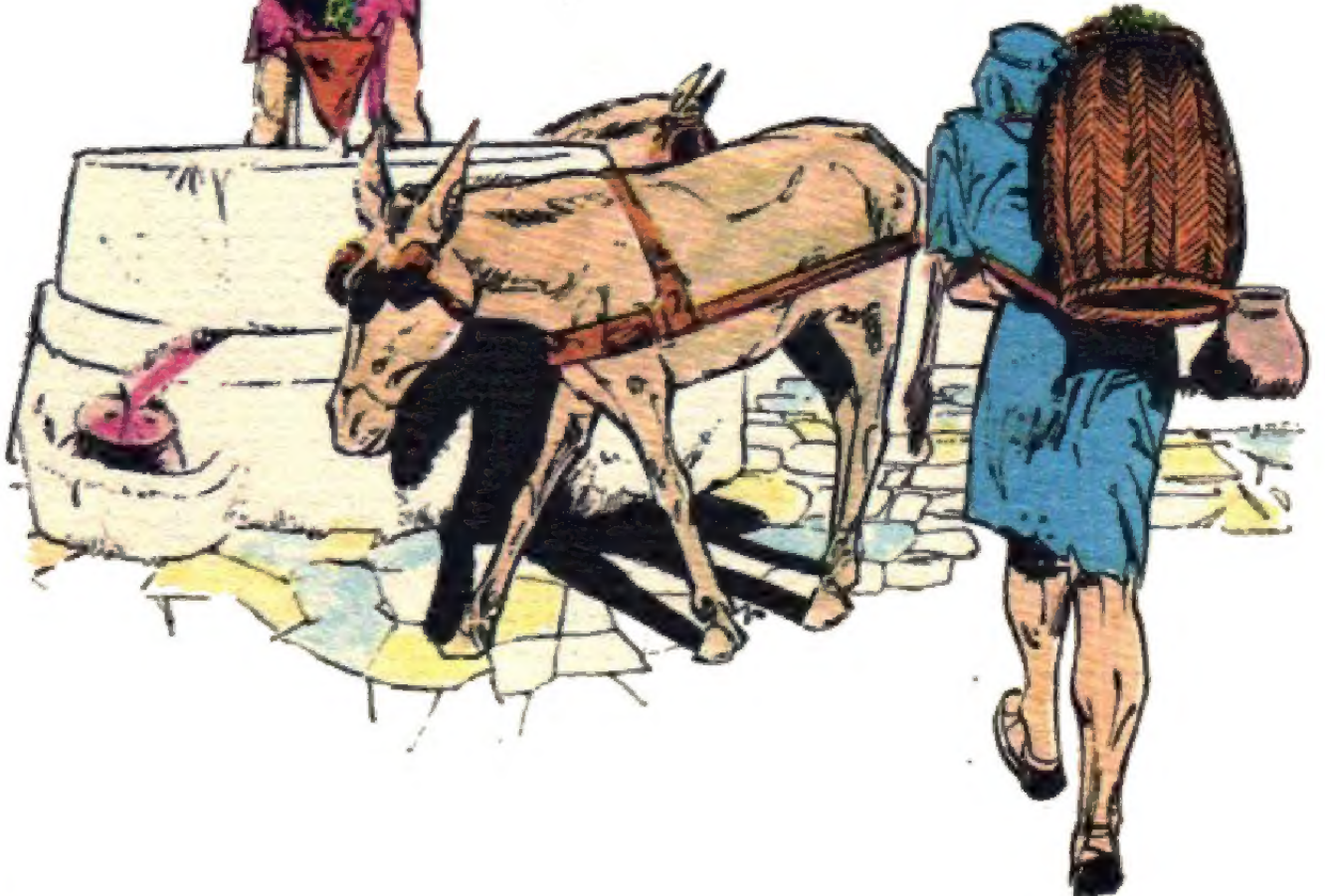

KUDÜS'ÜN SIKILARI ONARTILDI VE MİSE-
VİLERE AİT GÖSTERİSLİ BİR TAPINAK YAPTI-
RILDI. ANCAK BÜTÜN BU ÇALIŞMALARDAN
MEMNUN OLMAYAN TEK BİR ZÜMRE YARDI,
O DA, KUTSAL TOPRAKLARA ÇOKTANRICILI-
ĞIN EGEMEN OLMASINI HOŞ KARŞILAMA-
YAN YAHUDİLERDİ.

YİNE DE BARİŞLA BİRLİKTE REFAH DÜZEYİ ARTMIŞ, NÜFUS ÇOĞALMIŞ, TARIM VE SULAMA ÇALIŞMALARINA HIZ VERİLMİŞ, MEYVECİLİK (HURMA), ŞARAPÇILIK, VE ZEYTİNCİLİK İLERLEMİŞ....

... SU KANALLARI VE EŞEKLERLE ÇALIŞTIRILAN DEĞİRMENLER ÇOĞALMIŞTI.

KONUŞULAN DİLLER DE FARK-
LIYDI. SAMARİA VE KAİSEREİA'
DA YUNANCA, ASKERLER VE
ROMALI GÖREVLİLER ARASINDA
LATİNCE, ORTODOKS YAHUDİLER
ARASINDA İBRANİCE
YAYGINDI.

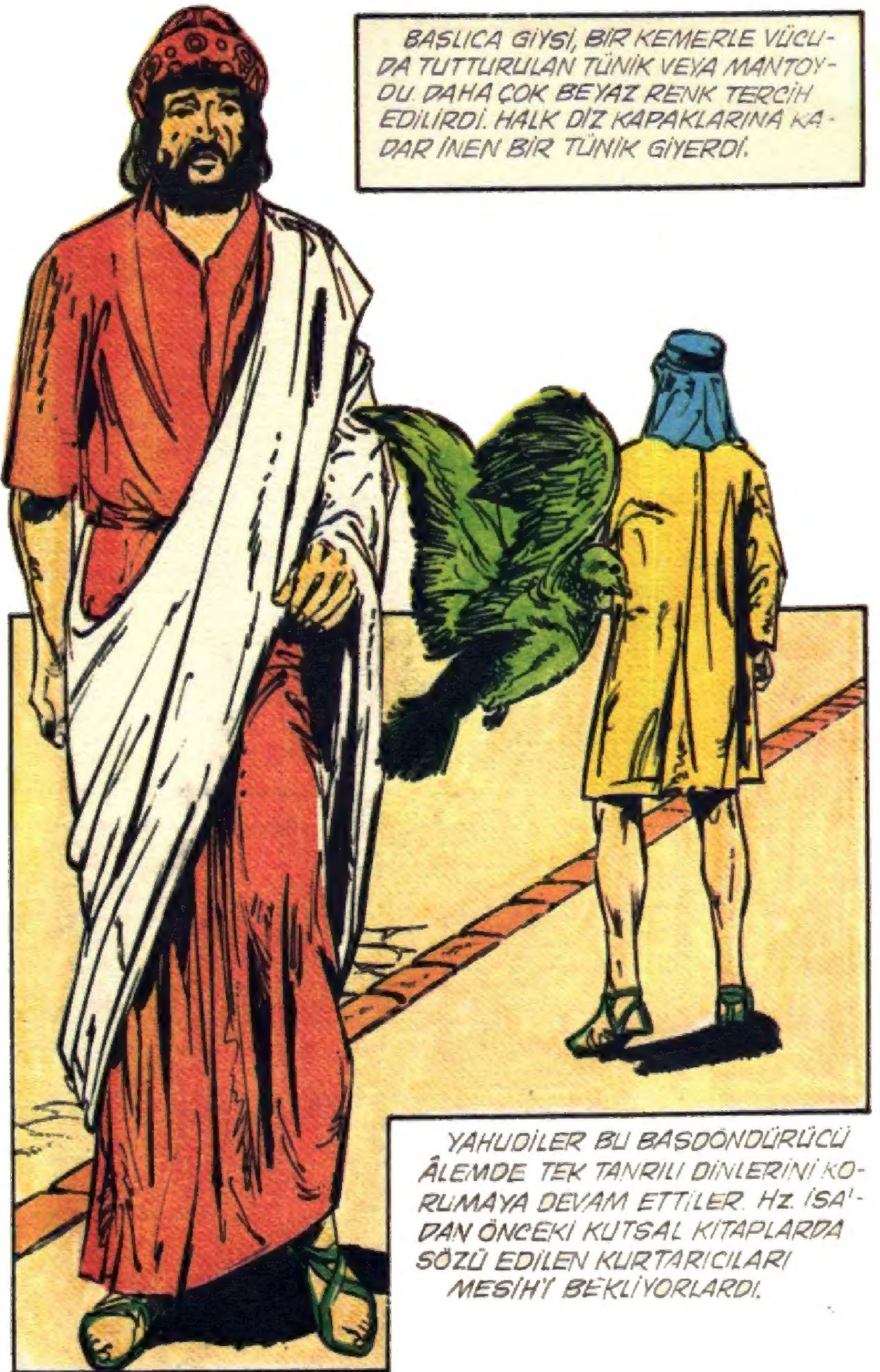

ZENGİN HALK ROMA GELE-
NEK VE GÖRENEKLERİNE UYGUN
BİR HAYAT SÜRERDİ. ÖZELİKLE
BANYO ÂDETİNDEN SONRA YENİ-
LEN AKŞAM YEMEĞİ BİR SOLENİ
ANDIRIRDI.

YEMEK, SICAK VE
SULU YEMEKLER
DIŞINDA ELLE YE-
NİRDİ. SOFRA TA-
KIMLARI GENELLİK-
LE GÜMÜŞ, BRONZ
VEYA TAHTADANDI.
İÇECEK YERİNE
AMFORA DENİLEN
KAPLARDAN
BEKLETİLEN
SARAP KULLA-
NILIRDI.

BASLICA GIYSİ, BİR KEMERLE VÜCUD-
DA TUTTURULAN TÜNİK VEYA MANTOY-
DU. DAHA ÇOK BEYAZ RENK TERCİH
EDİLİRDİ. HALK DİZ KAPAKLARINA KA-
DAR İNEN BİR TÜNİK GİYERDİ.

YAHUDİLER BU BASDÖNDÜRÜCÜ
ÂLEMDE TEK TANRILI DİNLERİNİ KO-
RUMAYA DEVAM ETTİLER. HZ. İSA'-
DAN ÖNCEKİ KUTSAL KİTAPLARDA
SÖZÜ EDİLEN KURTARICILARI
MESİH'Y BEKLİYORLARDI.

BEBEK İSA'NIN DÜNYAYA
GELİŞİ IMPARATOR AVGUSTUS
DEVİRİNDE YAPILAN NÜFUS
SAYIMI SIRASINDA GERÇEK-
LEŞTİ. O GÜNLERDE BEBEK
BEKLEYEN HZ. MERYEM
SAYIMDA BULUNMAK ÜZERE
BEYTÜLLAHM SEHRİNE GEL-
MİŞ. HANLARDA YER BULA-
MADIĞI İÇİN BİR AĞILA
SİĞİNMİŞTİ.

İSTE HZ. İSA BÖYLE BİR AĞILVA
HAYATA GÖZLERİNİ AÇTI.

BU ARADA YAHLUDİ KRALI HERODES
TAHTINI KAYBETMEK KORKUSU İLE
BEYTÜLLAHM SEHRİNDE YASAYAN İKİ
YASINDAN KUÇUK BİTLEN ERKEK ÇO-
ÇUKLARIN ÖLDÜRÜLMESİNİ EMRETMİŞ-
Tİ. BUNUN İZİNDE HZ. MERYEM COCU-
ĞUNU ALARAK MİSİR AÇTI.

HERODES'İN ÖLÜMÜN-
DEN SONRA YENİDEN FİLİS-
TİN'E DÖNEREK NAZARET
SEHRİNDE DÜŞTÜ. PAS-
KALYA İÇİN KUDÜS'TE BULU-
YAN 12 YASINDAKİ İSA BİR
GÜN KALABALIKTA ANNESİ-
Nİ KAYBETMİŞ VE ÜÇ GÜN
SONRA BİR TAPINAKTA KEN-
DİSİNİ İLGİYLE DİNLEMekte
OLAN BİR GRUPO ALİMİN
ARASINDA BULUNMUŞTU.

HZ İSA 30 YASINA KADAR NAZARET'TE YASADI BU ARADA YEĞENİ VAFTİZCİ YAHYA, SIRTINDA DEVE DERİSİNDEN BİR ELBİSE OLDUĞU HA.DE SADECE YABANI BAL VE ÇEKİRGEYLE BESLENEREK ÇOLU DOLASMAKTA VE SÜREKLİ SUNLARI SOYLEMEKTEYDİ.

"PİŞMANLIK DUYUN VE GÜNAHLARINIZIN..

...AFFINI DİLEYİN, ÇÜNKÜ CENNET ÇOK YAKININIZDA.."

VAFTİZCİ YAHYA KUDÜS'TE OLDUĞU KADAR ÜRDÜN'DE DE PEYGAMBER GİBİ KARŞILANIR VE KENDİSİNE BÜYÜK HAYRANLIK BESLENİRDİ.

HALKA BİKİP LİSANMADAN
VAAZ VEREN YAHYA BİR GÜN
HERODES'İN OĞLU HERODES
ANTİPAS'IN HUZURUNA
KABUL EDİLDİ

Bİİ KONUŞMA SİRASINDA KARDE-
SİNİN KARİSİ HERODİAS İLE OLAN YA-
SAK BERABERLİĞİNİ ELEŞTİRMESİ
LİZERİNE HERODİAS TARAFINDAN
KİŞKİRTİLAN KRAL, KENDİSİNİ OLU-
ME MAHKÛM EDEREK BİR HÛCREYE
ATTIRDI.

ÖLÜM KARARI YERİNE GE-
TİRİLMEMİŞ, FAKAT VAFTİZCİ
YAHYA GÜNLERİNİ BİR HÛCRE-
DE GEÇİRMEYE BAŞLAMISTİ.

KRAL DOĞUM GÜ-
NÜ SEREFİNE VERDİ-
Ğİ BİR SÖLENDE KO-
NUKLARINI HERO-
DİAS'IN KIZI SALOME
İLE TANISTIRDI. BÜ-
TÜN KONUKLAR
SALOME I...
DANSINA
HAYRAN KAL-
MIŞLARDI.

DANSIN SONUNDA KRAL
SALOME'YE KENDİSİNDEN
BİR ŞEY DİLEMESİNİ İSTEDİ.
ANNESİNİN ETKİSİNDE
KALAN GENÇ PRENSESİN

...VAFTİZCİ YAHYA'NIN BA-
SINI İSTEMESİ ÜZERİNE
KRAL KONUKLARIN ÖNÜN-
DE VERDİĞİ SÖZDEN DÖ-
NEMEDİ VE VAFTİZCİ YAH-
YA, BASI KESİLEREK
ÖLDÜRÜLDÜ..

BU ARADA HZ. İSA ONLUN YERİ-
Nİ ALMIŞ, CELİLE VE NAZARET
BOYLUNCA SINAGOGLARI DOLA-
ŞARAK VAAZLAR VERMEKTEYDİ.
ANCAK BÜYÜK BİR İLGİ...

...UYANDIRDIĞI SÖYLENEMEZDİ..
CELİLE'YE DÖNEN HZ. İSA KAFARNA-
LİM'A YERLEŞTİ VE ORADA TANIDIĞI
DÖRT BALIKÇIDAN (SİMUN, ANDREAS,
YAKUP VE YUHANNA) BU İŞİ BIRAK-
MALARINI İSTEDİ.

BALIKÇILAR ONUN BU İSTEĞİNE
UYDULAR. AYNI DÖNEMDE DÖRT
İNCİL'İN DE BELİRTTİĞİ GİBİ MUCİ-
ZELER GERÇEKLEŞMEYE
BASLADI.

MESELA KANA-
NIN DÜĞÜNÜNDE
SU, ŞARABA DÖ-
NÜŞMÜŞTÜ..

O GÜNÜN GELDİĞİNE İNANAN
HZ. İSA, MÜRİTLERİ ARASINDAN
12 KİŞİYİ SEÇTİ BUNLAR İLK GONULLU
MİSYONERLERDİ VE ŞU ADLARLA
ANILIRLARDI. PETRUS ADINI VERDİĞİ
SİMON VE KARDEŞİ ANDREAS,
YAKUP (BÜYÜK), OĞLU YAHUDA....

...YUHANNA, FİLİP... BARTHOLOMAEUS, MATTİA, TOMAS, ALTE'NİN
OĞLU KUÇUK YAKUP, GAYGUR SİMDEN VE YAHUDA İSKARIYOT.

HZ. İSA BU 12 KİŞİYE "HAVARİLER" ADINI VERDİ HAVARİLERİN GÖREVİ VAAZLARIYLA İNSANLARA DOĞRU YOLU GÖSTERMEK, HASTALARA ŞİFA DAĞITMAKTI. YANLARINDA PARA BULUNDURMALARI VE LİSTLERİNDEKİ TUNIKTEN BASKA BİR ŞEY GIYMELERİ YASAĞTI.

HZ. İSA ÇEVRESİNE TOPLADIĞI HAVARİLERİNE KARŞILAŞACAKLARI TEHLİKELERİ TEK TEK ANLATTI VE ONLARA ŞU SÖZLERİ SÖYLEDİ: "ŞİMDİ SİZLERİ DİŞİ KOYLUNLAR GİBİ KURTULARIN ARASINA GÖNDERİYORUM, KENDİNİZİ BİR YILAN KADAR KURNAZ..."

...BİR GÜVERCİN KADAR SAF GÖSTERİNİZ CANI İÇİN KİM MÜCADELEYE GİRERSE ONU KAYBEDECEK, KİM BENİM İÇİN CANINI FEDA ETTİYSE YENİDEN HAYAT BULACAKTIR "

HZ İSA'NIN ÖĞRETİSİ YAYILDIKÇA
HİRİSTİYANLIĞA KARŞI OLANLARIN DA
ÖFKESİ ARTMAKTAYDI ONU HAPSE
ATTIRMAK İÇİN ÇARELER ARAMAYA
BAŞLADILAR

BİR GÜN KUDÜS TAPINAĞININ KAPI-
SINDA HZ. İSA'NIN ÇEVRESİNİ SARARAK
KENDİSİNE KİM OLDUĞUNU SORDULAR O DA
"TANRI İLE BEN BİR TEKİZ" CEVABINI
VERDİ.

BUNUN ÜZERİNE İSA
PEYGAMBERİ KUTSAL SEY-
LERE SOVMEKLE SUÇLA-
DILAR HATTA DAHADA İLE-
Rİ GIDEREK ONU TAŞLA-
YARAK ÖLDÜRMEKLE TEH-
DİT ETTİLER. HZ İSA Fİ-
LİSTİNİ TERK ETMEK
ZORUNDA KALDI VE ÜR-
DÜN'ÜN KARŞI KIYISINA
GEÇTİ.

ÜÇ YIL SONRA PASKALYA-
DA KUDÜS'E GERİ DÖNDÜ
BERABERİNDE MÜRİTLERİ
VE KALABALIK BİR
HALK TOPLU-
LUĞU VARDI.

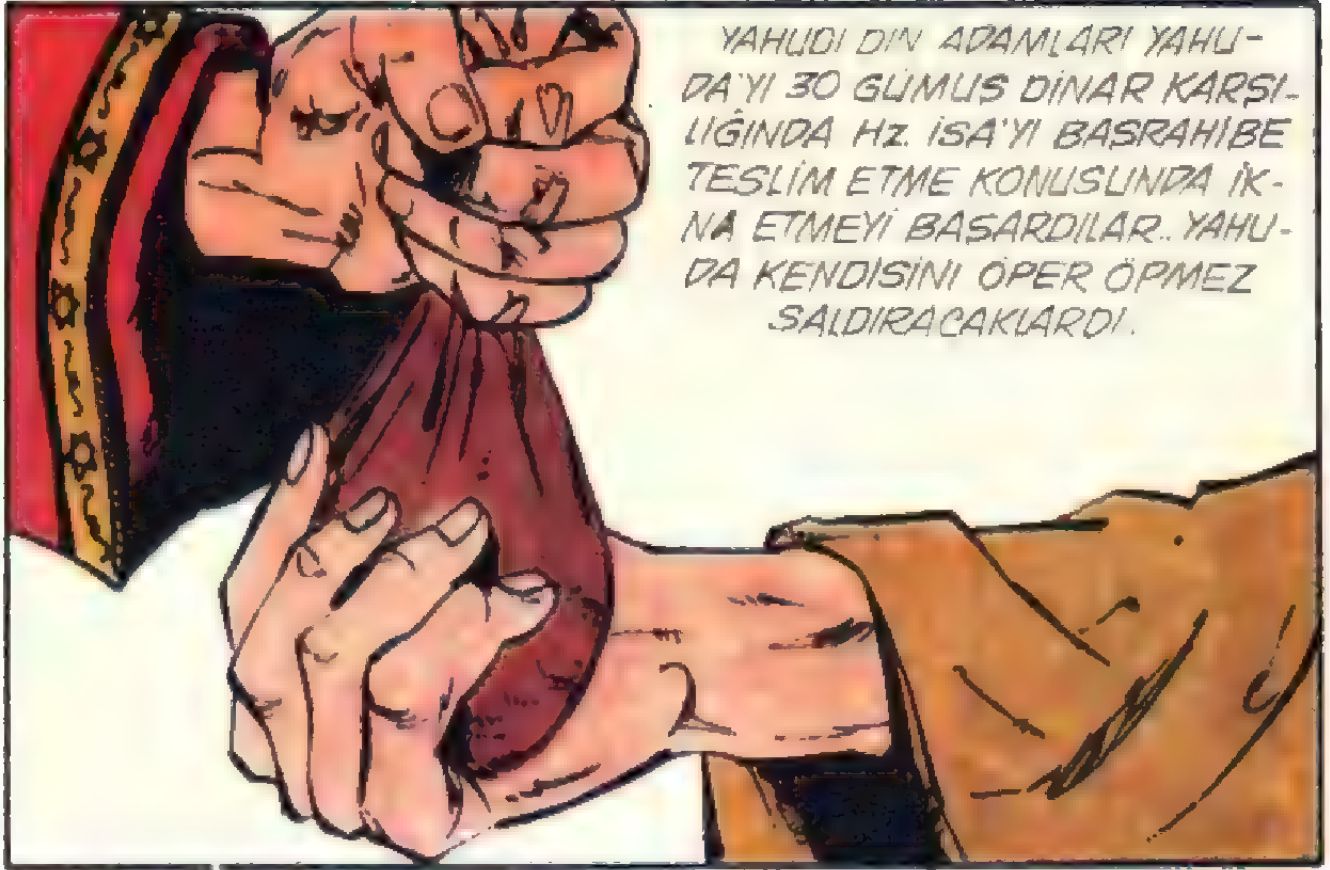

PASKALYA İÇİN SEHİRDE
TOPLANMIŞ OLAN HALK KENDİ-
SİNİ ZEYTİN DALLARI VE PALMIYE
YAPRAKLARIYLA KARŞILADI.
BİR KISMI "İSRAİL'İN KRALI"
SEKLİNDE TEZAHÜRATTA
BULUNUYORLARDI.

PASKALYA SIRASINDA
HER AİLENİN BİR KUZU
KESMESİ ÂDETTİ. HZ
İSA PASKALYA NEDE-
NİYLE VERİLEN YEMEĞE
HAVARİLERİNİ DE ÇAĞIR-
DI. BİRLİKTE YEDİKLERİ
BU SON YEMEĞE BİR
ARA AYAGA KALKARAK....

...SOFRA DA BULUNANLARA HITABEN
BİR KONUSMA YAPTI VE İÇLERİNDEN
BİRİNİN KENDİLERİNE İHANET ETTİĞİNİ
BİLDİRDİ. DAHA SONRA KORKU İÇİNDEKİ
YAHUDA İSKARİYOTA DÖNEREK "YAP-
MAK İSTEDİĞİNİ BİR AN ÖNCE YAP"
DİYE HAYKIRDI.

YAHUDI DİN ADAMLARI YAHU-
DA'YI 30 GÜMÜŞ DİNAR KARŞI-
LIĞINDA HZ. İSA'YI BASRAHİBE
TESLİM ETME KONUSUNDA İK-
NA ETMEYİ BASARDILAR. YAHU-
DA KENDİSİNİ OPER ÖPMEZ
SALDIRACAKLARDI.

BU ARADA ÖTE YAN-
DA DERİN İ. 2 SEVGİ
VE TEVAZU DOLU BİR
OLAY GERÇEKLEŞ-
MEKTEYDİ. İSA PEY-
GAMBER LEĞENE
DOLDURDUĞU SUYLA
HAVARİLERİNİN AYAK-
LARINI YIKIYOR VE
ONLARA SU SOZLERİ
SÖYLÜYÖRDÜ:

... "EĞER EFENDİNİZ OLAN BEN, SİZİN AYAKLARINIZI YIKADIYSAM,
SİZ DE BİRBİRİNİZİN AYAKLARINI YIKAMALISINIZ. BENİ ÖRNEK ALIN.
NE KÖLE EFENDİSİNDEN, NE DE PEYGAMBER, TANRI'INDAN
BÜYÜKTÜR."

HZ. İSA YEMekten SONRA YANINDA PETRUS
YAKUP VE YEHANNA OLDUĞU HALDE DUA ET-
MEK ÜZERE BAHCeye ÇIKTI. BİRDEN SOPALAR
VE KILIÇLARLA DONANMIŞ BİR GRUPTAN İNSAN
YOLLARINI KESTİ. GRUBUN BASINDA BULUNAN YU-
HANNA GELEREK EFENDİSİNİ YANAĞINDAN OPTU. BUNUN
ÜZERİNE İSA PEYGAMBER ONA SOYLE DEDI: SEVGİLİ YA-
HUZA, O İSA PEYGAMBERİNİ BİR BUSEYE Mİ TESLİM
EDİYORSUN?"

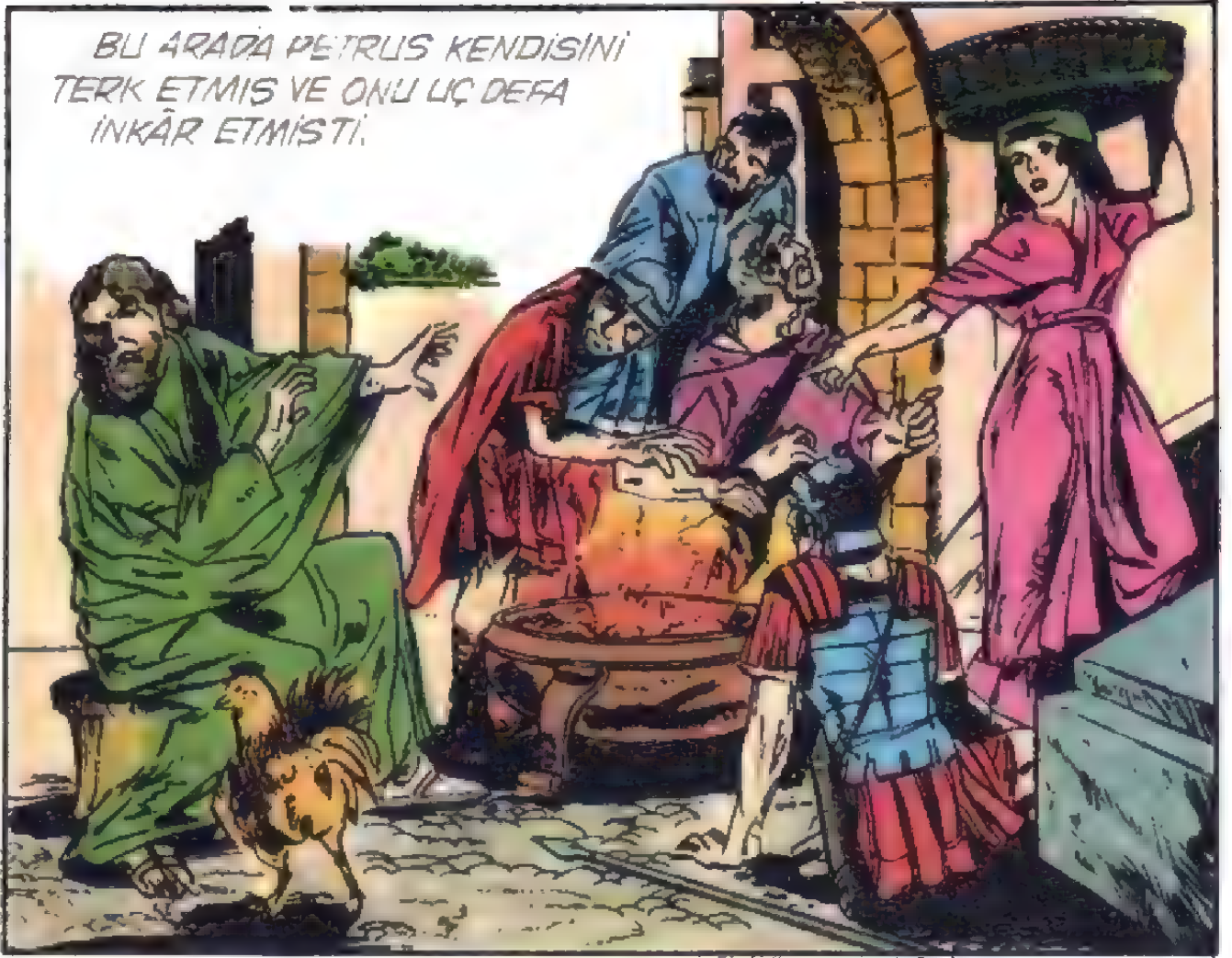
HZ. İSA YAHUDİ MAHKEMESİNİN TOPLANDIĞI
SARAYA GÖTÜRÜLDÜ. ORADA ROMA VALİSİ PON-
TUS PILATUS TARAFINDAN SORGUYA ÇEKİLDİ
VE...

...ÖFKELİ DİN ADAMLARININ ÇEŞİTLİ
HAKARETLERİNE MARUZ KALDI

BU ARADA PETRUS KENDİSİNİ
TERK ETMİŞ VE ONU UÇ DEFA
İNKÂR ETMİŞTİ.

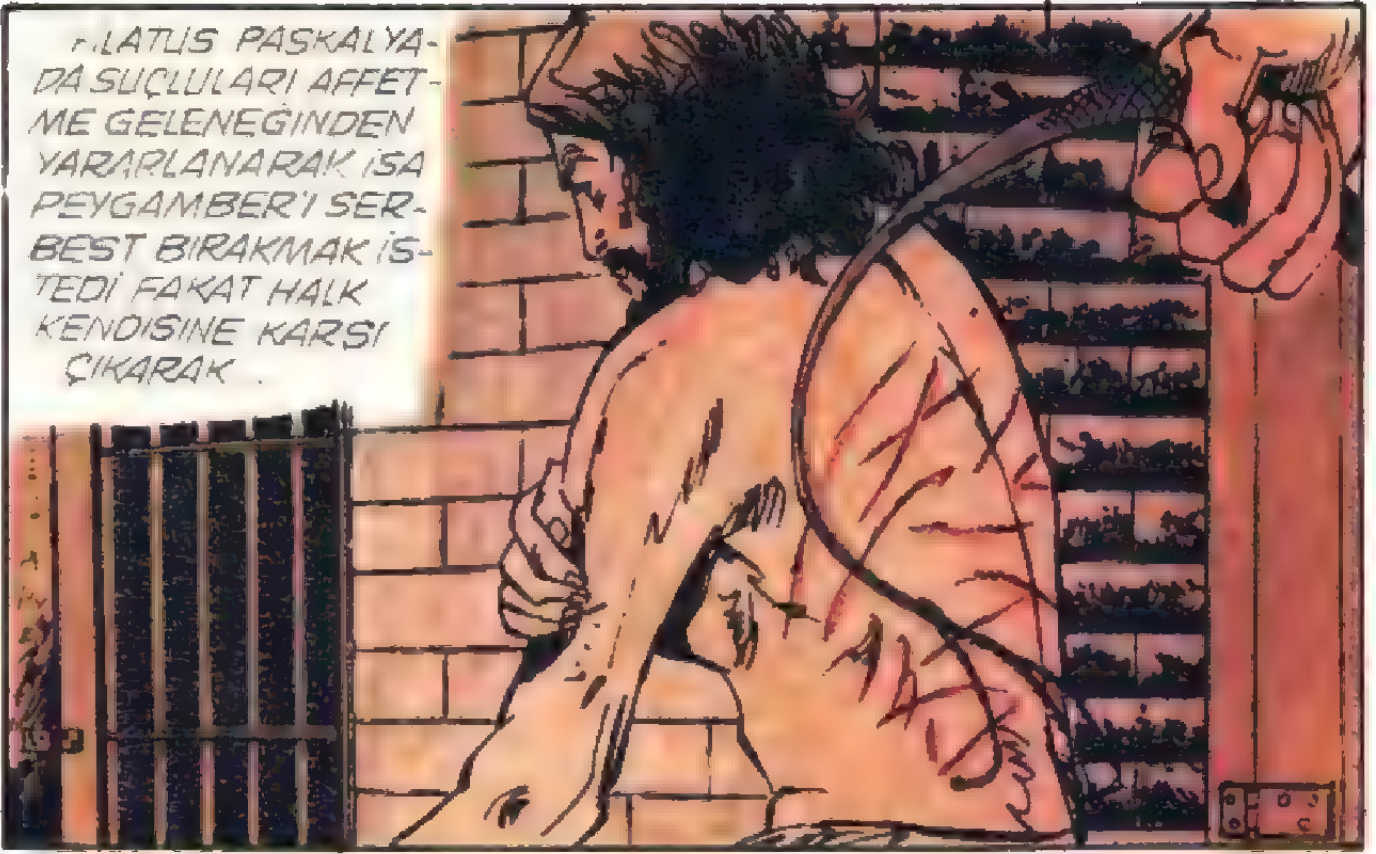

ELLERİ BAĞLI BİR SEKİLDE
SARAYDAN ÇIKARTILAN İSA
PEYGAMBER, PETRUS'U PİS-
MANLIK İÇİNDE ACI ACI AĞ-
LARKEN GÖRDÜ.

YAHUDA İSE 30 GÜMÜŞ DINA-
RI TAPINAKA GERİ GOTÜRMÜŞ
VE GÜNAHININ AĞIRLIĞI ALTIN-
DA EZİLEREK KENDİNİ
ASMIŞTI

FİLATUS PASKALYA-
DA SUÇLULARI AFFET-
ME GELENEĞİNDEN
YARARLANARAK İSA
PEYGAMBER'İ SER-
BEST BIRAKMAK İS-
TEDİ FAKAT HALK
KENDİSİNE KARŞI
ÇIKARAK

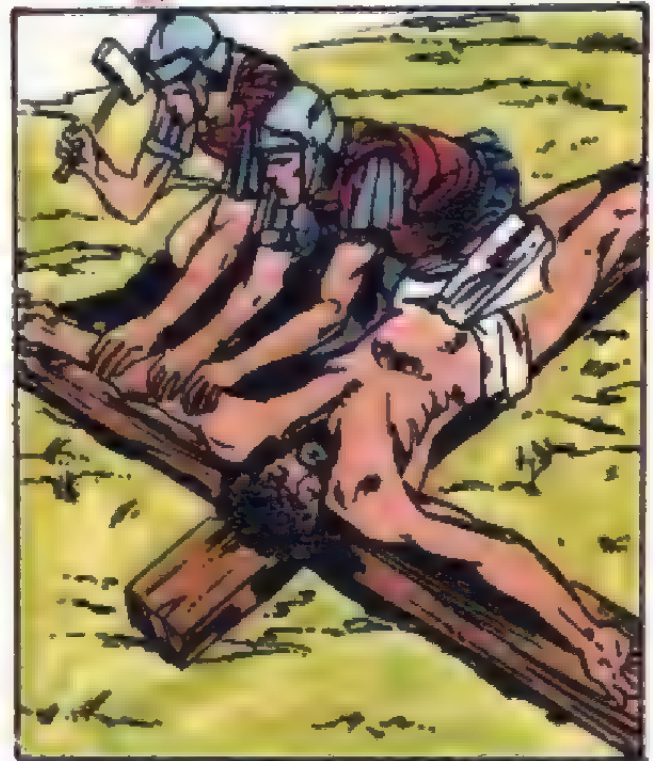
...ONUN YERİNE CİNA-
YET SANIĞI OLAN...
RABBAS'IN BIRAKIL-
MASINI İSTEDİ. BUNUN
UZERİNE HZ. İSA ÖN-
CE KIRBAÇLANDI, PA-
HA SONRA KENDİSİ-
NE KIRMIZI, KOLSUZ
BİR GOMLEK GIYDIRI-
LEREK BASINA DIKEN-
LERDEN BİR TAÇ
YERLEŞTİ-
RİLDİ

ISA PEYGAMBER
ÇARMIHA GERİLECEĞİ
AĞIR HAÇI, GOLGOTHA
TEPESİNE KADAR SIRTINDA
TASIDI. YOLDA BİR ARA
KİRENELİ SIMON-ADLI
BİRİ DAYANAMAMIŞ
VE HAÇI TASIMA-
SINA YARDIM
ETMİŞTİ.

ISA PEYGAMBER YOLDA KEN-
DİSİ İÇİN GOZYAŞI DÖKEN KADIN-
LARA DONERAK SUNLARI SOY-
LEDİ: "KUDÜSLÜ KADINLAR, BE-
NİM İÇİN DEĞİL, KENDİNİZ VE
ÇOCUKLARINIZ İÇİN AĞLAYIN."

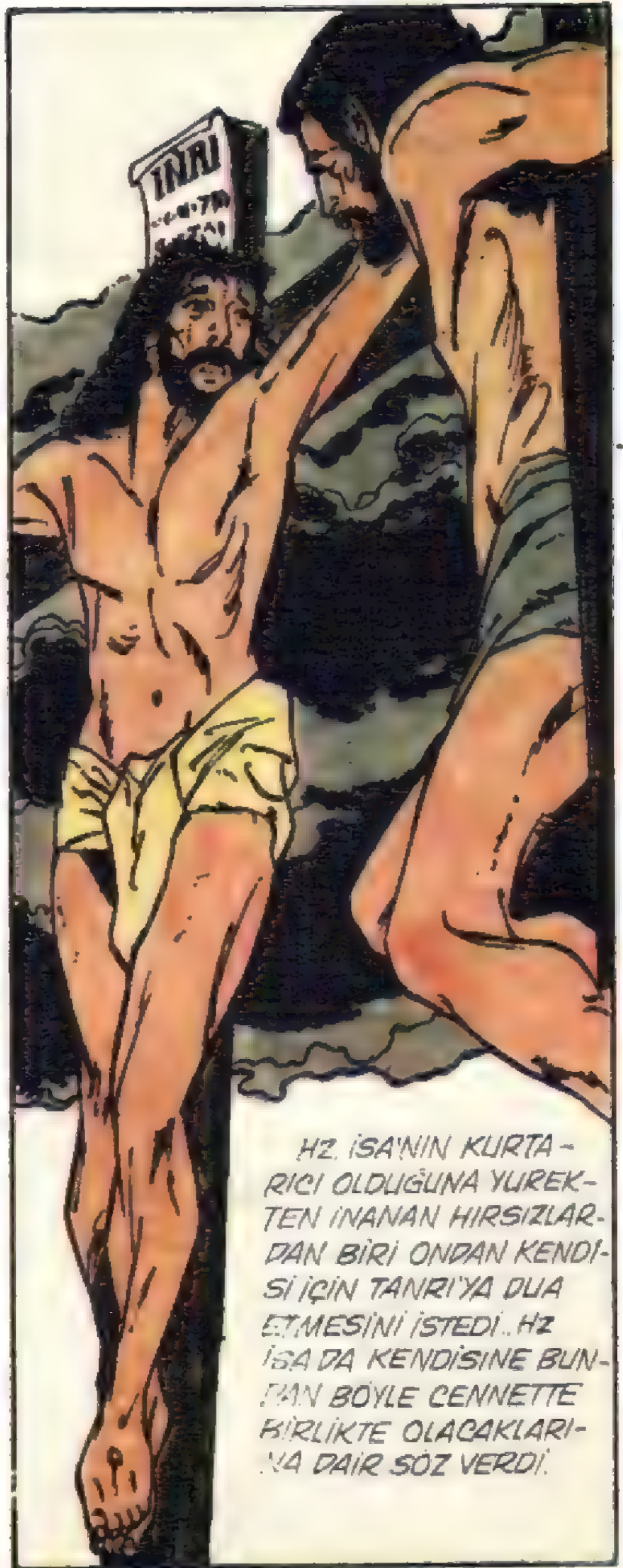

GOLGOTHA TEPEŚİNE GELDİK-
LERİNDE ELBİSELERİ ÇIKARTI-
LARK İKİ HİRSİZİN ARASINDA
ÇARMIHA GERİLDİ.

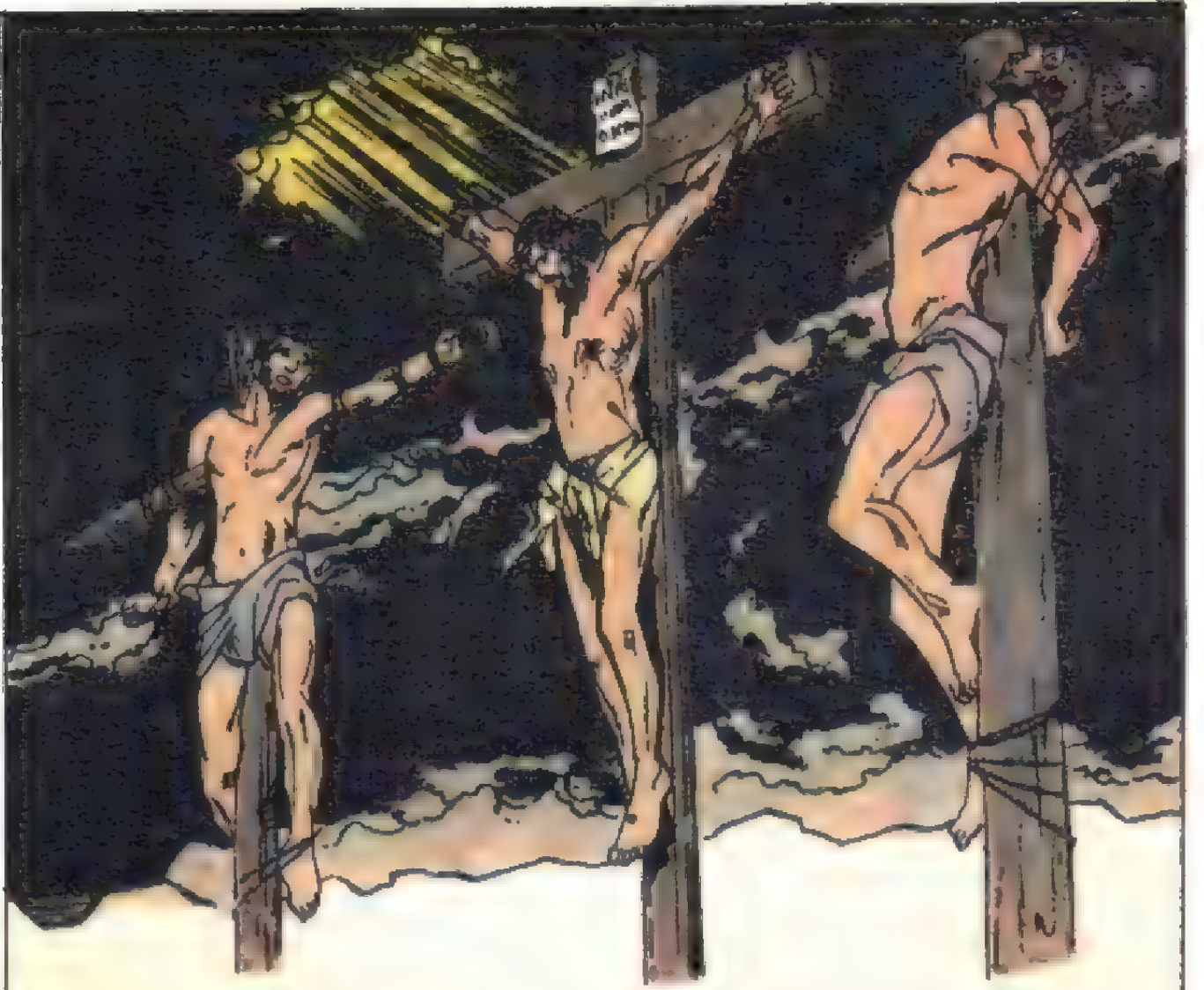
Fİ. ATUS'UN EMRİYLE
HAÇIN ÜZERİNE YINAN-
CA, İBRANİCE VE LATİN-
CE ŞU CÜMLE YAZILMIŞ-
TI: YAHUDİLERİN KRA-
LI NAZARETLİ İSA

YANIBASINDA YAL-
NIZCA ANNESİ MER-
YEM VE ONU EMANET
ETTİĞİ YAKIN DOSTU
Y. HANNA VARDI.

HZ. İSA'NIN KURTA-
RICI OLDUĞUNA YÜREK-
TEN INANAN HIRSIZLAR-
DAN BİRİ ONDAN KENDİ-
Sİ İÇİN TANRI'YA DUA
ETMESİNİ İSTEDİ. HZ
İSA DA KENDİSİNE BUN-
DAN BOYLE CENNETTE
BİRLİKTE OLACAKLARI-
NA DAİR SÖZ VERDİ.

SAAT ÖĞLEDEN SONRA UÇ OLMASINA RAĞMEN
BİRDEN ETRAF KARARDI... ÖLMEK ÜZERE OLAN İSA
PEYGAMBER "**TANRIMI**" DİYE HAYKIRARAK...

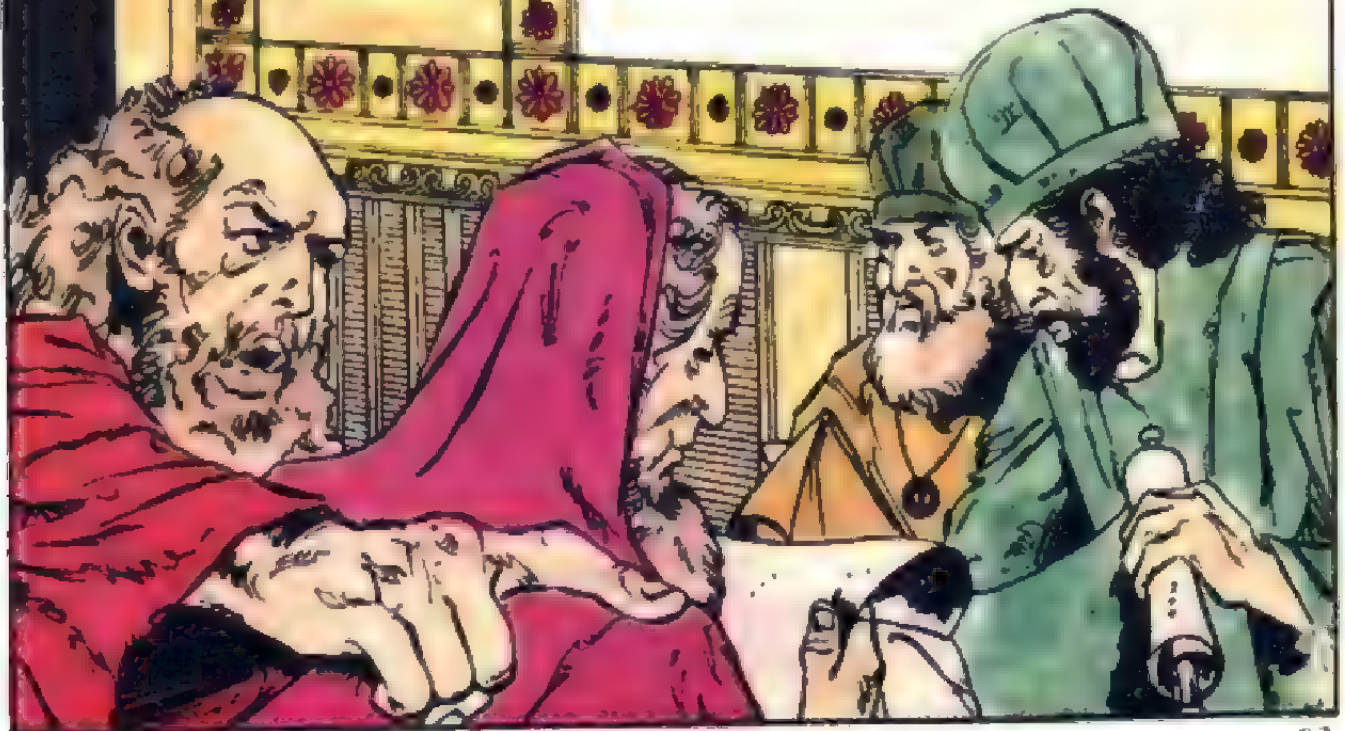

...SON NEFESİNİ
VERDİ.

ONUN OLUMÜNDEN SONRA HIRİSTİ-
YANLIĞI YAYMA GÖREVİ HAVARİLERE DÜŞTÜ.
HAVARİLER KUDÜŞ'E YERLEŞEREK FİLİSTİN-
LİLERE HZ. İSÂ'NİN GÖRÜŞLERİNİ AÇIKLAMAYA
BAŞLADILAR.

BU DURUM YAHUDİLERİ ÇOK TEDİR-
GİN ETMEKTEYDİ. MAHKEMEYE BAS-
VURARAK HAVARİLERİN TUTUKLANMA-
LARINI VE BU DİNİN YASAKLANMASI-
NI İSTEDİLER.

HAVARİLER TARAFINDAN DIYAKOS OLARAK SEÇİLEN ETIENNE'İN (ETİEN) ÇIKARTILDIĞI MAHKEMEDE "ONU GÖKYÜZÜNDE GÖRÜYÖRÜM" ŞEKLİNDEKİ SÖZLERİ DİN ADAMLARINI BÜSBÜTÜN KIZDIRDI.

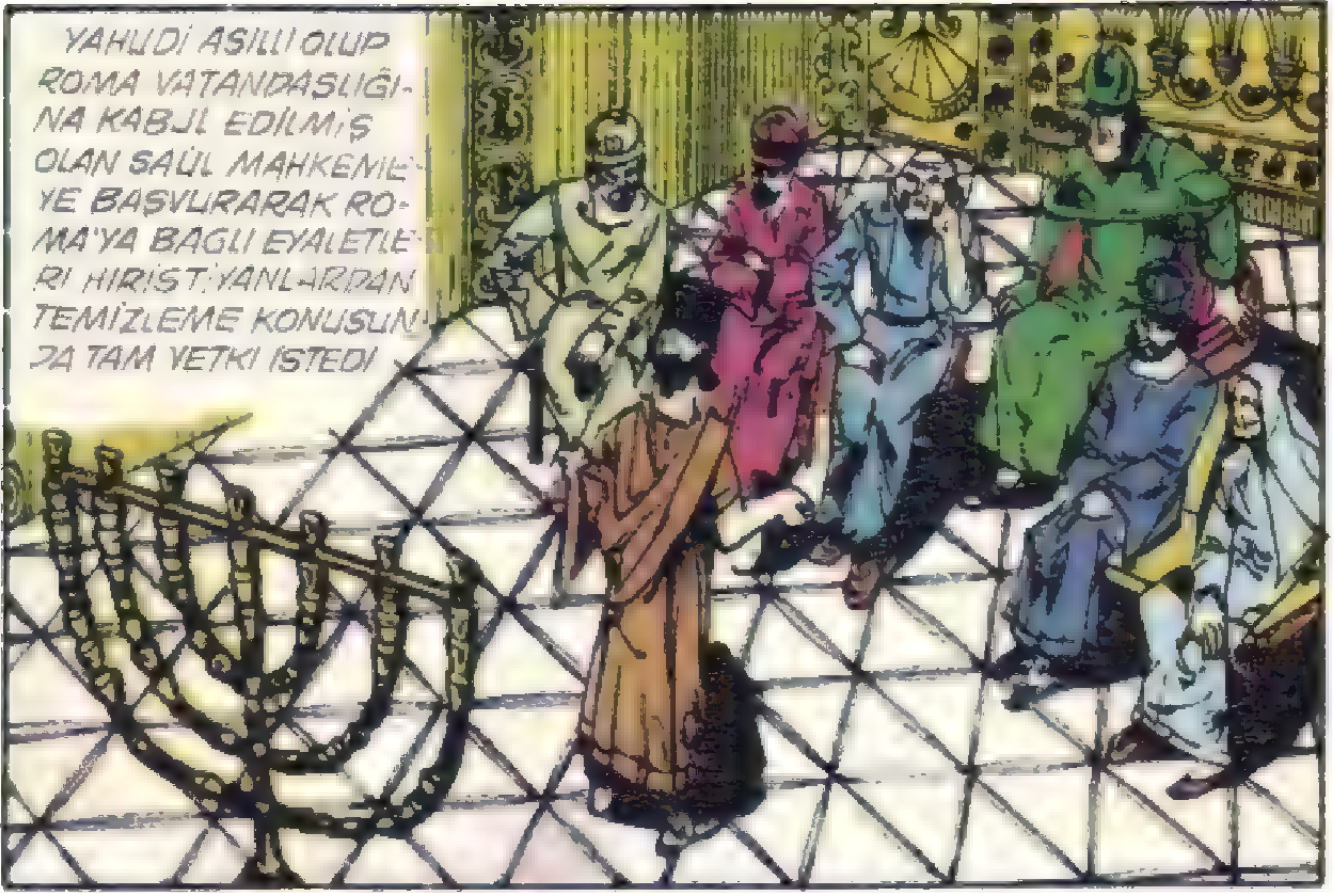

ETIENNE SEHRİN DIŞINA ÇIKARTILDI VE TAŞLANARAK ÖLDÜRÜLDÜ.

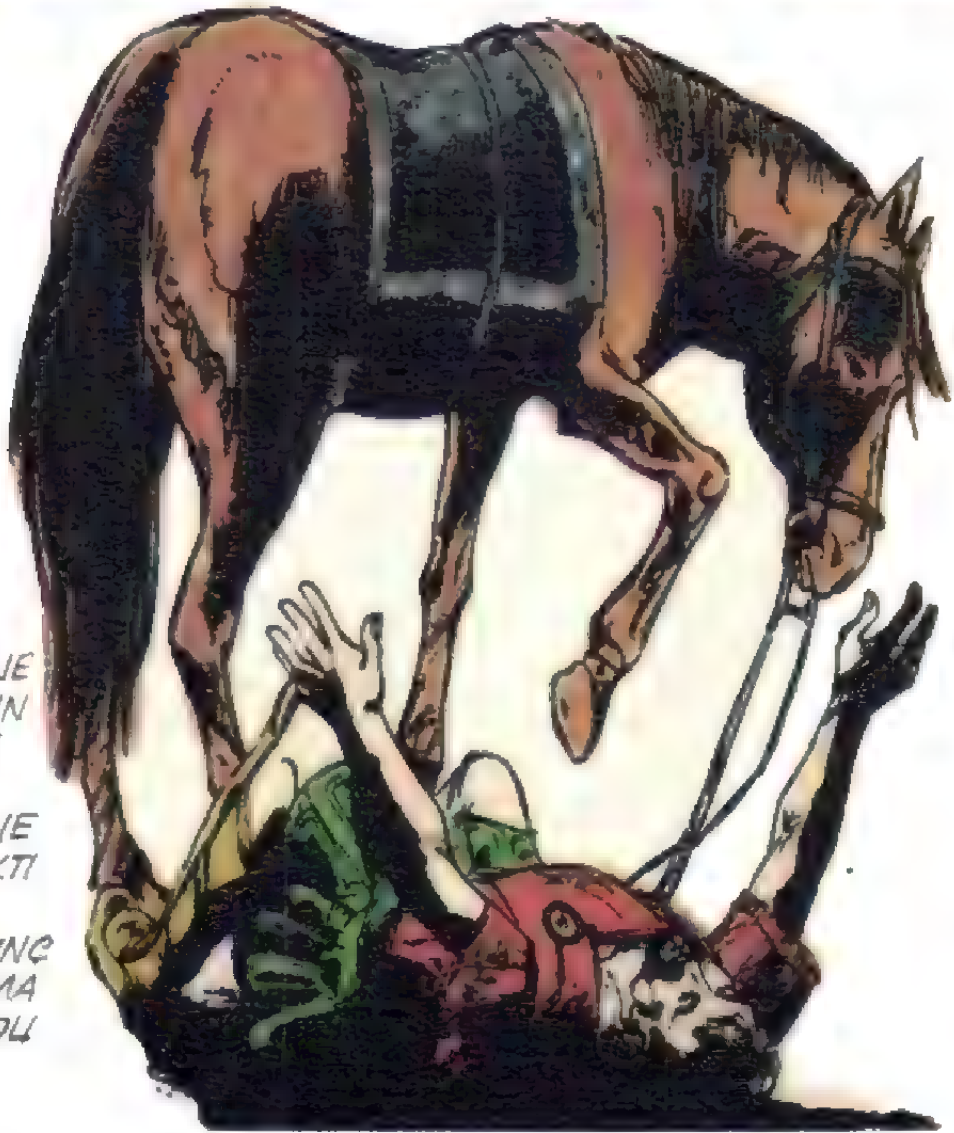

ETIENNE BU OLAY SIRASINDA DİZLERİNİN ÜZERİNE ÇÖKE-REK TANRI'YA YAL-VARMIŞ VE O'NDAN RUHUNU CENNETE KABUL ETMESİNİ DİLEMİŞTİ DİNİ KAY-NAKLAR ETIENNE'İ İLK HIRİSTİYAN SE-HİDİ OLARAK KABUL EDERLER.

YAHUDİ ASILLI OLUP
ROMA VATANDASLIĞI-
NA KABUL EDİLMİŞ
OLAN SAUL MAHKEME-
YE BAŞVURARAK RO-
MA'YA BAĞLI EYALETLE-
Rİ HİRİSTİYANLARDAN
TEMİZLEME KONUSUN-
DA TAM YETKİ İSTEDİ

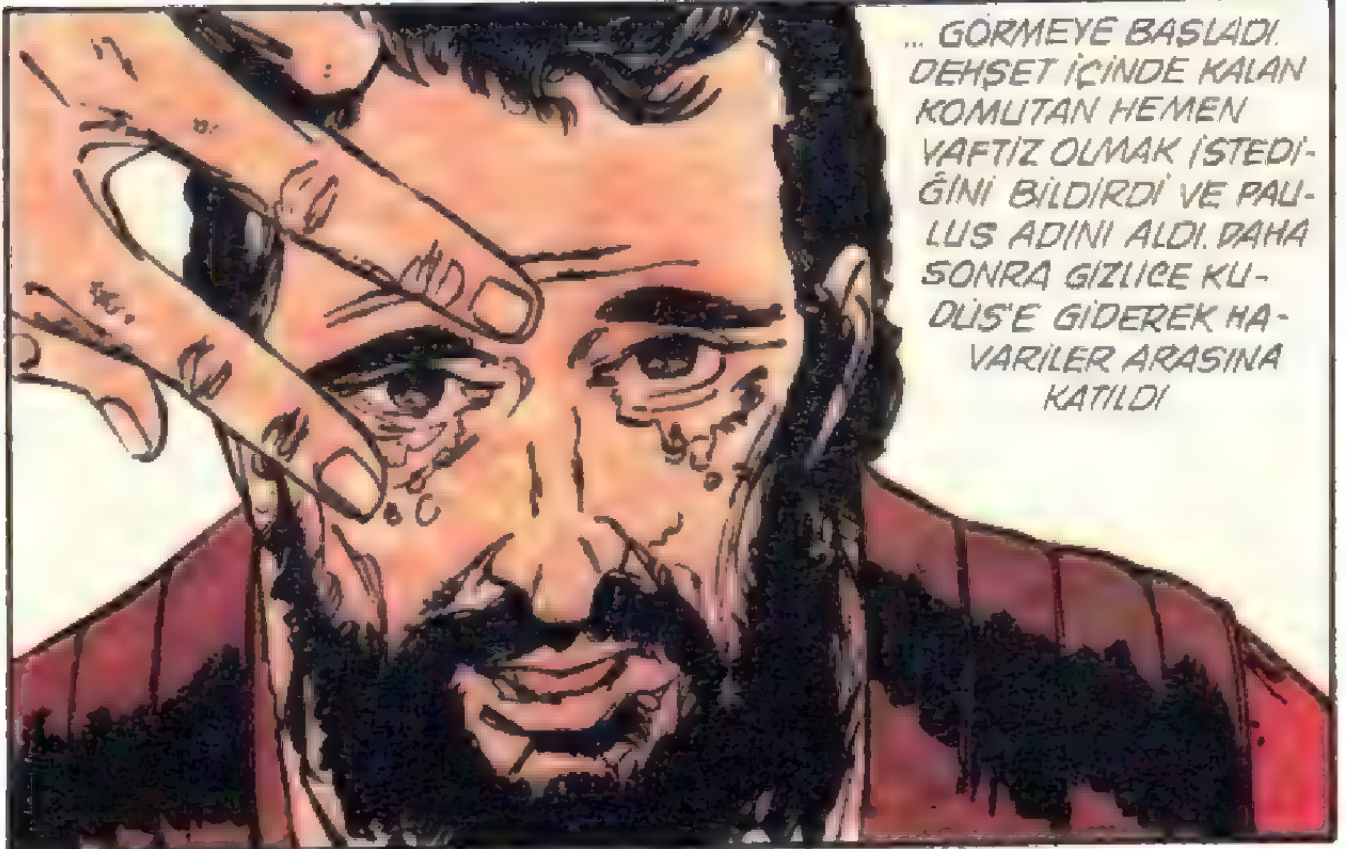
BU YETKİNİN
KENDİSİNE VE
RUMESİ ÜZERİNE
HİRİSTİYANLARIN
YOĞUN OLARAK
BULUNDUĞU
DAMAS ŞEHRİNE
DOĞRU YOLA ÇIKTI
FAKAT YOLDA
GÖZLERİ KORKUNÇ
BİR IŞIKLA KAMA-
SARAK KÖR OLDU

BU ARADA İSA PEYGAMBER DAMAS'-
TA YASAYAN MÜRİTLERİNDEN ANANIA'YA
GORUNMUS VE KENDİSİNDEN SAUL'U
İYİLESTİRMESİ İSTENMİŞTİ ANANIA EL-
LERİNİ SAUL'ÜN GÖZLERİNE SÜRER
SÜRMEZ SAUL YENİDEN...

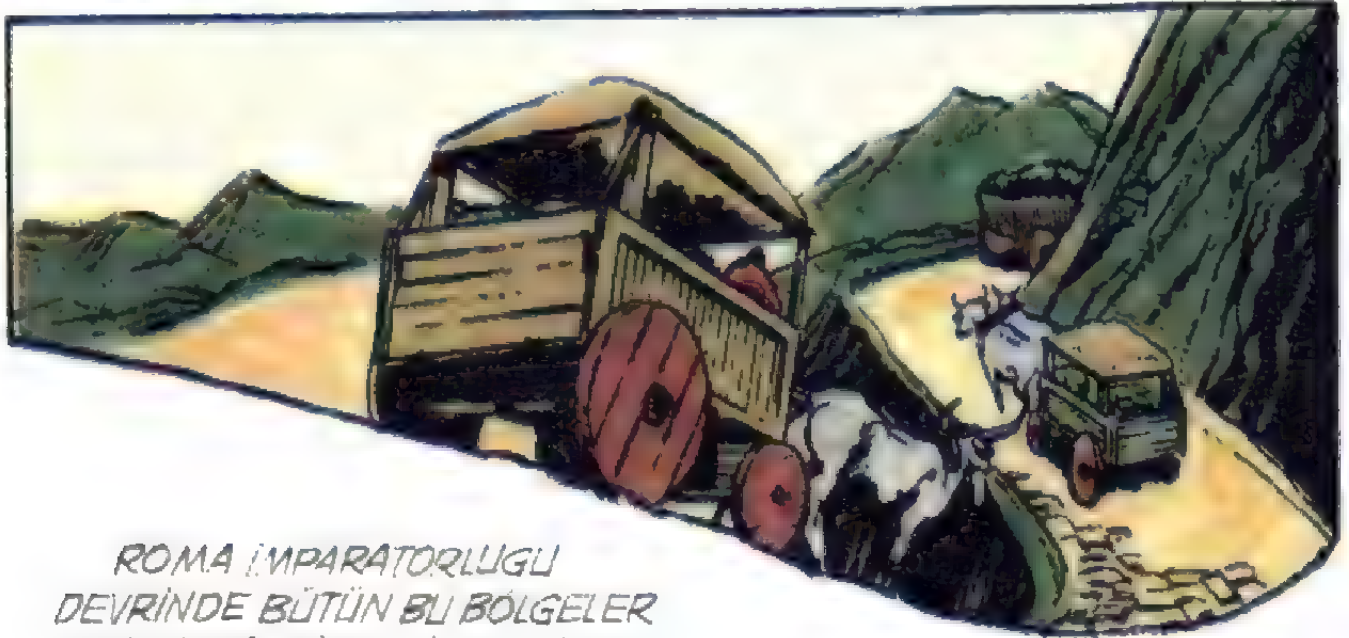
... GÖRMEYE BAŞLADI.
DEHŞET İÇİNDE KALAN
KOMUTAN HEMEN
VAFTİZ OLMAK İSTEDİ-
ĞİNİ BİLDİRDİ VE PAU-
LUS ADINI ALDI. DAHA
SONRA GİZLİCE KU-
DLÜ'S'E GİDEREK HA-
VARİLER ARASINA
KATILDI

AMAÇI HIRISTİYANLIĞI DAHA ÇOK ROMA
İMPARATORLUĞU'NDA YASAYAN YAHUDİ
LER ARASINDA YAYMAKTI

BU NEDENLE ÇEŞİTLİ GEZİLERE ÇIKTI.
KIBRIS'I, İYONYA'YI, KÜÇÜK ASYA'YI, YUNA
NİSTAN'I, MAKEDONYA'YI, İLLİRYA'YI
DOLASTI

ROMA İMPARATORLUĞU
DEVİRİNDE BÜTÜN BU BÖLGELER
ARASINDA DÜZENLİ VE GÜVENLİ
BİR YOL SEBEKESİ MEVCUTTU VE
BU DURUM ONUN FAALİYETİNİ BÜYÜK
ÖLÇÜDE KOLAYLAŞTIRMAKTAYDI.

İLK DURAĞI ANTAKYA OLDU
BURASI YAKINDOGU İLE OLAN
TİCARETİN MERKEZİ DURLU-
MUN YAYDI.

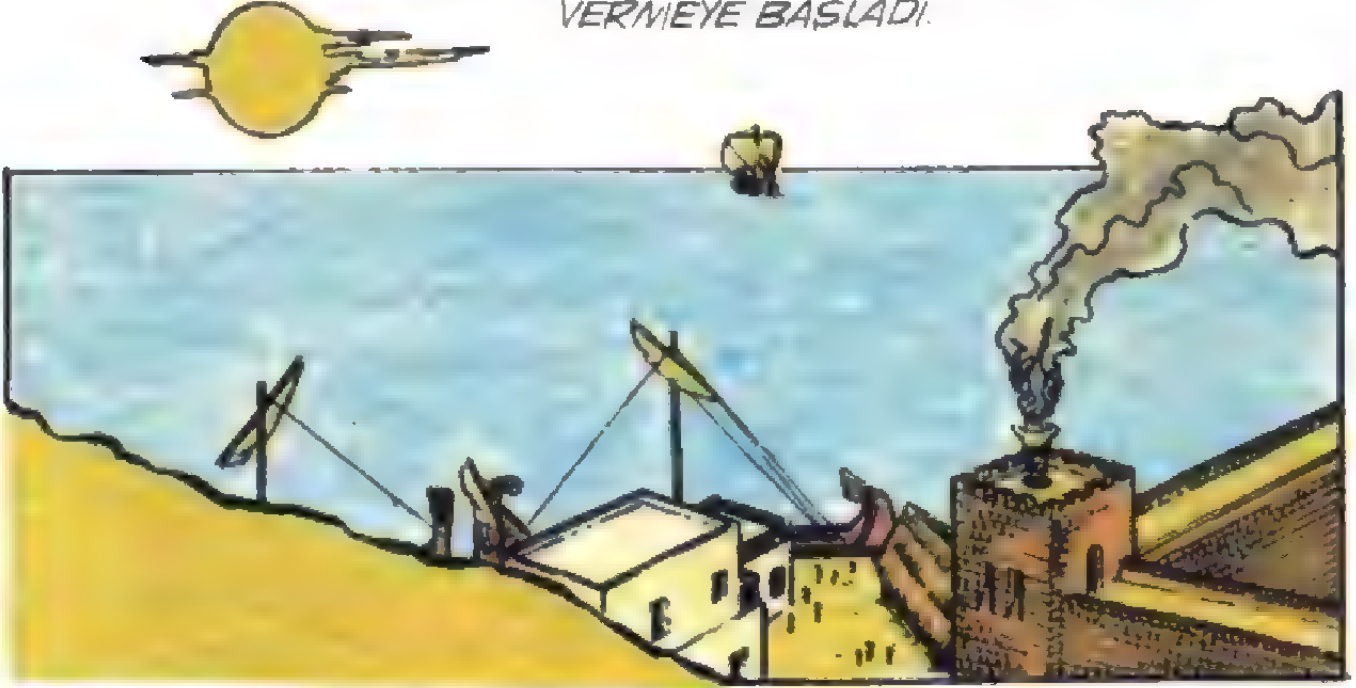

PAULUS BERABERİNDE
KIBRISLİ YAHUDİ BARNABAS OL-
DUĞU HALDE ŞEHRE GİRDİ. HZ.
İSA'YA İYİ ANILARIN BAŞINDA
GELEN BARNABAS DAHA SONRA
KIBRISLİ PAYENLER ARASINDA
HİRİSTİYANLIĞI YAYMAKLA.....

... GÖREVLENDİRİLECEKTİ.
KUDÜS'E 480 KM. UZAKLIK-
TA BULUNAN BU ŞEHİRDE
PAULUS TARAFINDAN FİLİSTİN
TOPRAKLARI DIŞINDA İLK HİRİS-
TİYAN MABEDİ KURULDU.

İKİNCİ SEYAHATİNDE BU KEZ YANINDA SYLVAIN (SİLVEN)
VARDI TRUVA'YA DOĞRU YOLA ÇIKARAK MAKEDONYA'NIN
ÖNEMLİ KENTLERİNDEN FİLİPPÖİ'DE VAAZ
VERMEYE BAŞLADI.

FAKAT ORADA DA TUTUNA -
MAYARAK ÖNCE TUTUKLANDI,
SONRA ŞEHİRDEN ÇIKARTILDI

BİR ARA SELANİK'E UĞRADI.
BURADA KİLİSELER KURULU. SE-
LANİK'TE UĞRADIĞI İFTİRALARA
CEVAP OLARAK DAHA SONRA
"SELANİKLİLERE MEKTUPLAR"
ADLI ESERİNİ YAZACAKTI.

YOLCU LUĞU SANAT VE FELSEFENİN MERKEZİ DURUMUNDA OLAN ATİNA YA KADAR UZANDI!

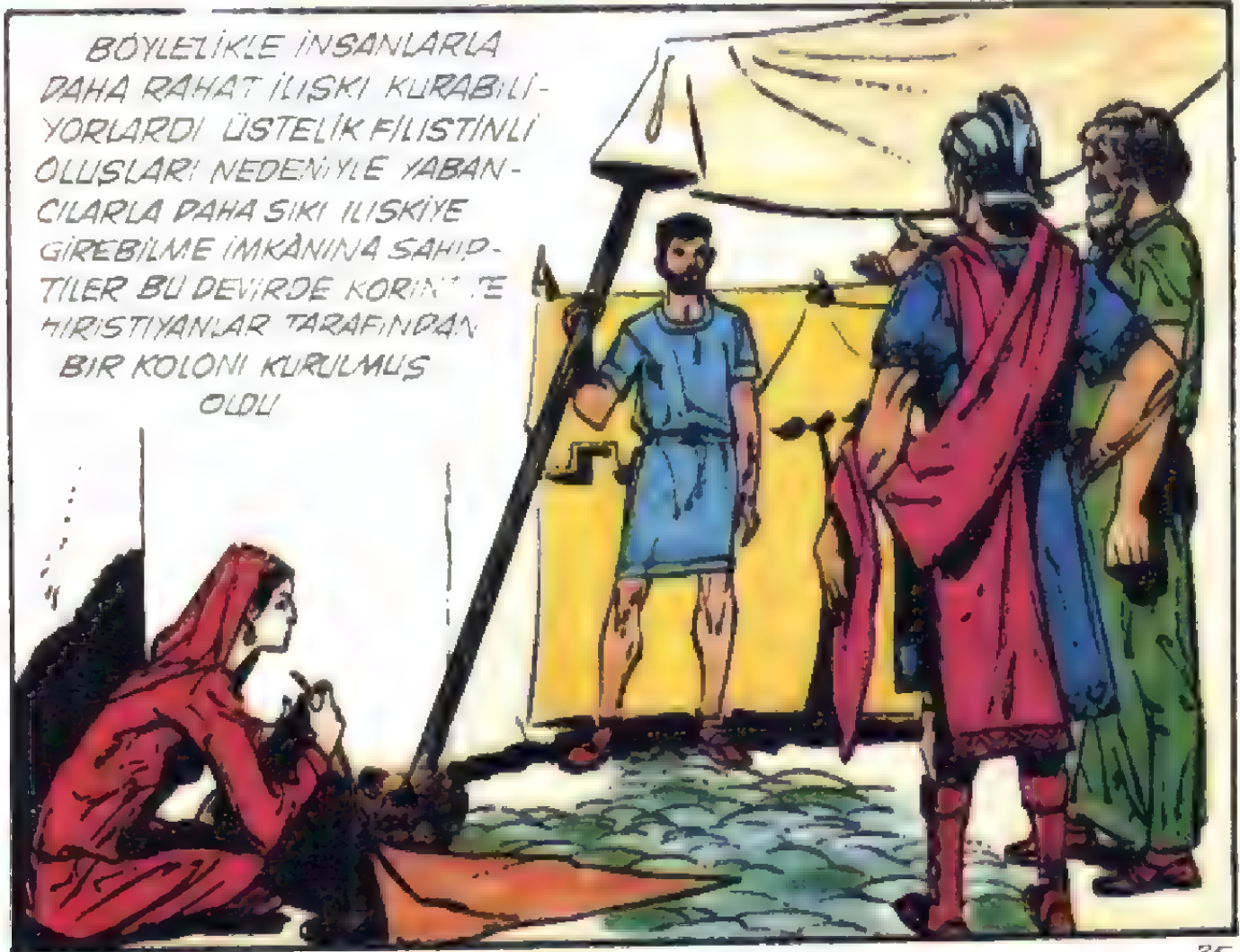
AGORA'DA VE AREOPAĞI TEPE'SİNDE HIRİSTİYANLIKLA İLGİLİ KONUŞMALAR YAPTI! ANCAK HALK BU YENİ DİNE HİÇBİR İLGİ DUYMAMAKTA DİRENEYORDU.

ORADA KORINT'E GİDEREK 1,5 YIL
BU ŞEHİRDE KALDI İMPARATOR KLAUDİUS
TARAFINDAN SÜRGÜNE GÖNDERİLEN
YAHUDİ ASÜİLA İLE KARISI PRİSCİLLE DE
BURADA BULUNUYORDU.

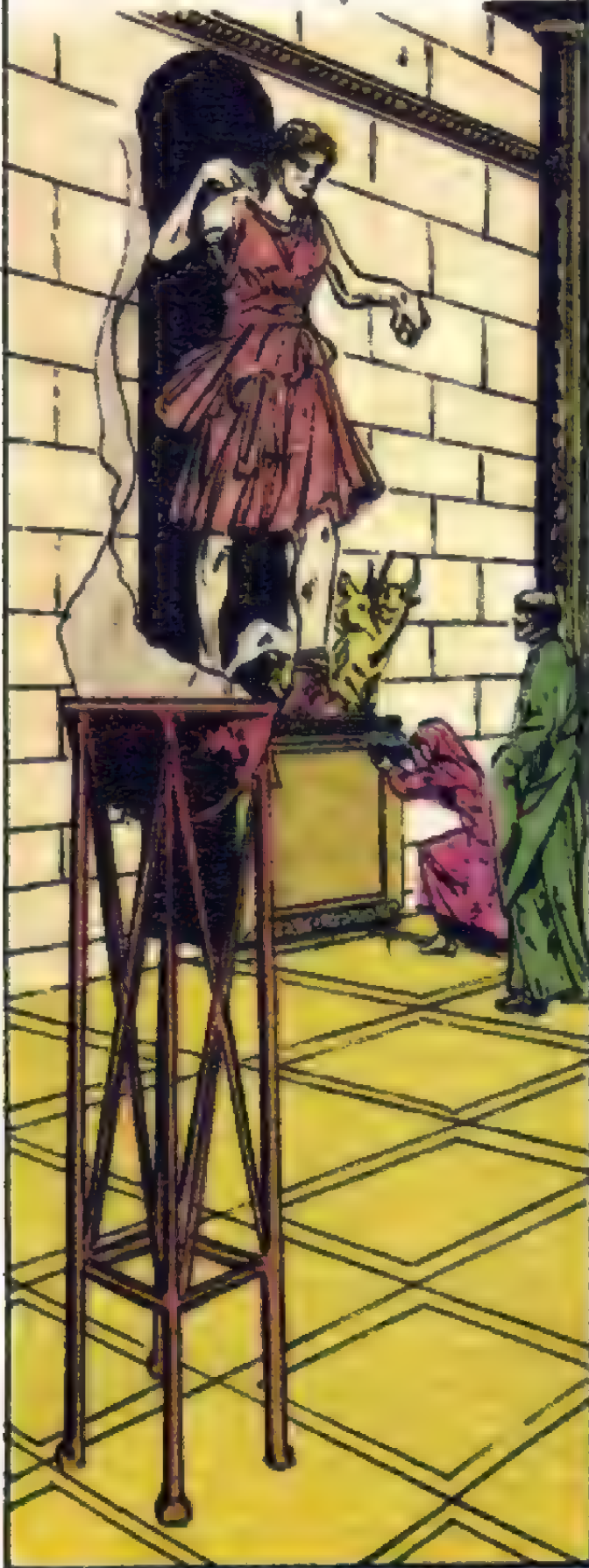

ÜÇ FİLİSTİNLİ KORINT'TE GE
ZİMLERİNİ ASKERİ ÇADIR MAL
EDEREK SAĞLAMAYA BAŞLA
DILAR

BÖYLELİKLE İNSANLARLA
DAHA RAHAT İLİSKİ KURABİLİ
YORLARDI ÜSTELİK FİLİSTİNLİ
OLUŞLARI NEDENİYLE YABAN
CILARLA DAHA SIKI İLİSKİYE
GİREBİLME İMKANINA SAHİP
TİLER BU DEVİRDE KORINT'TE
HİRİSTİYANLAR TARAFINDAN
BİR KOLONİ KURULMUŞ
OLDU

PAULUS BİR BASKA GEZİSİ Sİ-
RASINDA ANADOLU'NUN ...
MANLARINDAN BİRİ OLAN EFES'E
GELDİ. ŞEHİRDE TANRIÇA ARTEMİS
ADINA BİR TAPINAK BULUNLIYOR-
DU. HER YIL MART VE NISAN...

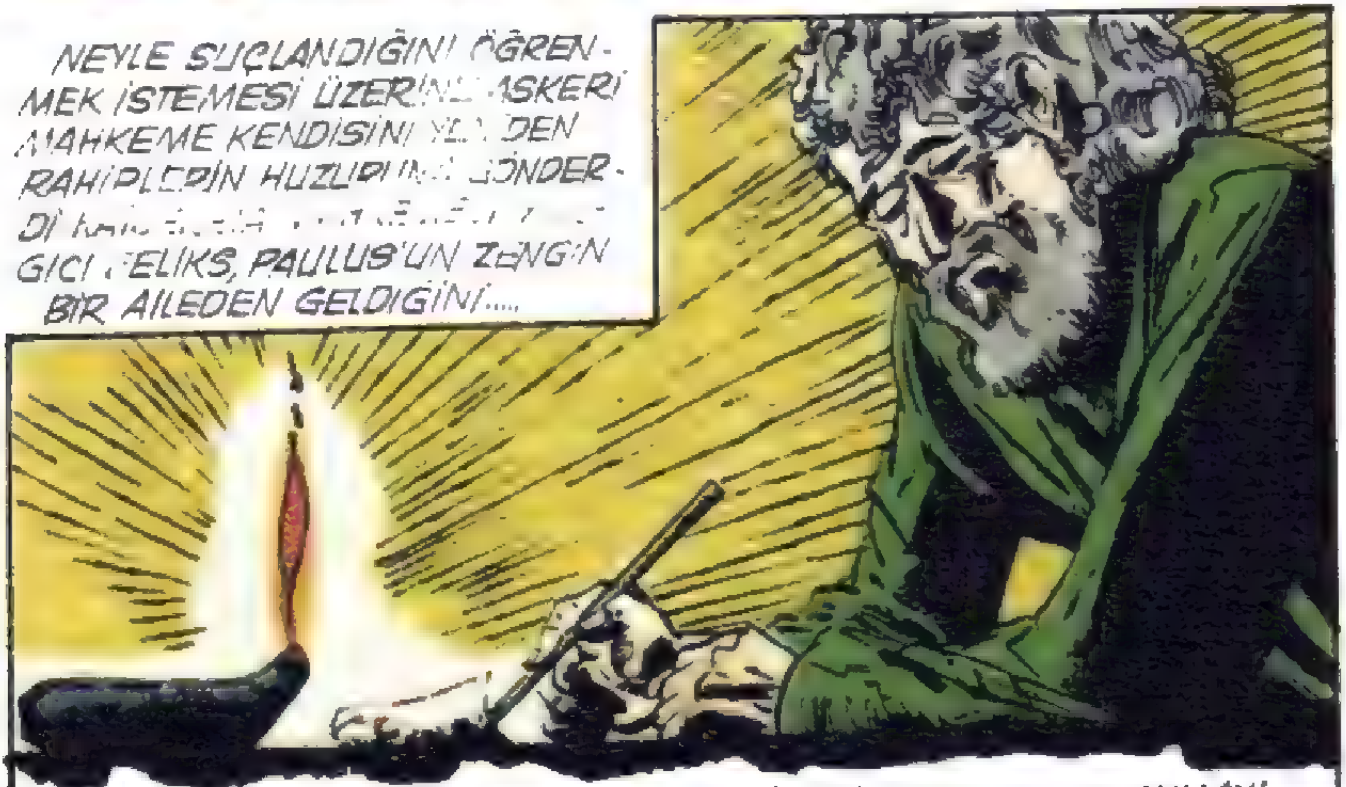

...AYLARINDA DÜZENLENEN ŞEN-
LİKLERDE ÇOK SAYIDA İNSAN AKIN
AKIN TAPINAGI ZİYARETE GELİR-
Dİ PAULUS İKİ YIL BOYUNCA BU
ŞEHİRDE ...
BÜYÜK İLGİ GÖRDÜ.

.... KALESİNE GÖTÜRÜLDÜ.
İSKENCE UYGULAMASI ROMA-
LI BİR VATANDAŞ OLMASI DO-
LAYISIYLA ERTELENDİ VE YAR-
GILANMAK ÜZERE ASKERİ
MAHKEMEYE ÇIKARILDI.

NEYLE SUÇLANDIĞINI ÖĞREN-
MEK İSTEMESİ ÜZERİNE ASKERİ
MAHKEME KENDİSİNİ YIL'DEN
RAHİPLEDİN HUZURUNA GÖNDER-
Dİ KİMİ GÖRÜŞTÜ. KİMİN ZENGİN
GİCİ FELİKS, PAULUS'UN ZENGİN
BİR AİLEDEN GELDİĞİNİ.....

32

İKİ YIL BİR ŞEHİRDE TUTUKLU KALDIK-
TAN SONRA İMPARATORA BASVIRISI
UZERİNE DÖĞER TUTUKLUYLA BİRLİKTE
TALİA'YA GÖNDERİLDİ

YOLCULUK SIRASIN-
DA GEMİNİN FİRT NAY
LA BATMASI SONUÇU
MALTA ADASINA SI-
ĞINDI, FAKAT YAKALA-
NARAK SAKUZA'YA
GÖTÜRÜLDÜ

DAHA SONRA GELDİĞİ ROMA'DA
İZİNİ KAYBETTİRDİ.

DİĞER HAVARİLERİN HAYATLARI
HAKKINDAKİ BİLGİLERDE EFSANE-
LERDEN YARARLANILMAKTADIR.
İSA PEYGAMBER TARAFINDAN
KİLİSENİN BASINA GETİRİLEN AZİZ
PETRUS'UN HIRİSTİYANLIĞI YAYMA
ÇABALARINI ASYA'DA, MAKEDON-
YA'DA, GALATYA'DA VE BULGARİSTAN'DA
SÜRDÜRDÜĞÜ, DAHA SONRA ROMA'
DA ÇARMIHA GERİLEREK ÖLDÜRÜL-
DÜĞÜ SANILMAKTADIR.

HZ. İSA'NIN YAKIN DOĞ-
TU VE ANNESİNİ EMANET
ETTİĞİ KİŞİ OLAN AZİZ YU-
HANNA DA EFES'TE BEN-
ZER ŞEKİLDE ÖLDÜRÜL-
MÜŞTÜR.

MISİR VE İRAN TARAFILA-
RINDA VAAZLAR VEREN
AZİZ FILİPPUS HİERAPO-
LİS'TE ÖLÜME MAHKÛM
EDİLMİŞTİR.

DİNİ KAYNAKLAR ROMA'DA
BULUNAN BARTHOLOMAEUS'
UN ERMENİSTAN DENİLEN
BÖLGEDE İSKENCEYE UĞRA-
DİĞİNİ...

...MISIR'DA BULUNAN TOMAS'
IN HINDİSTAN'DA ŞEHİT EDİL-
DİĞİNİ...

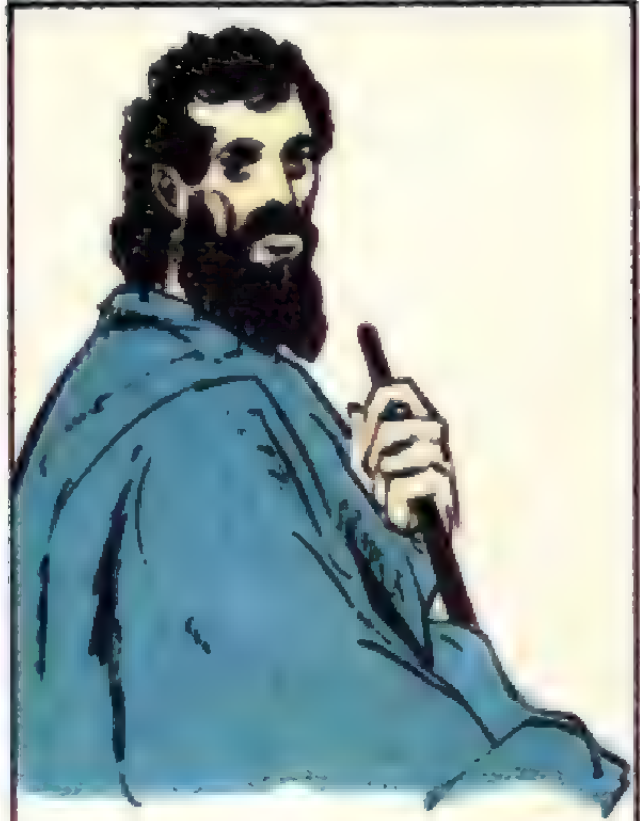
...YİNE MISIR'DA BULUNAN GAY-
GUR SİMDEN'İN JUDAS'LA BİR-
LİKTE ÖLDÜRÜLDÜĞÜNÜ
YAZARLAR.

JUDAS TADDE DİNİ FAALİYETLE-
RİNİ İRAN VE MEZOPOTAMYA'DA
SÜRDÜRMÜŞTÜR.

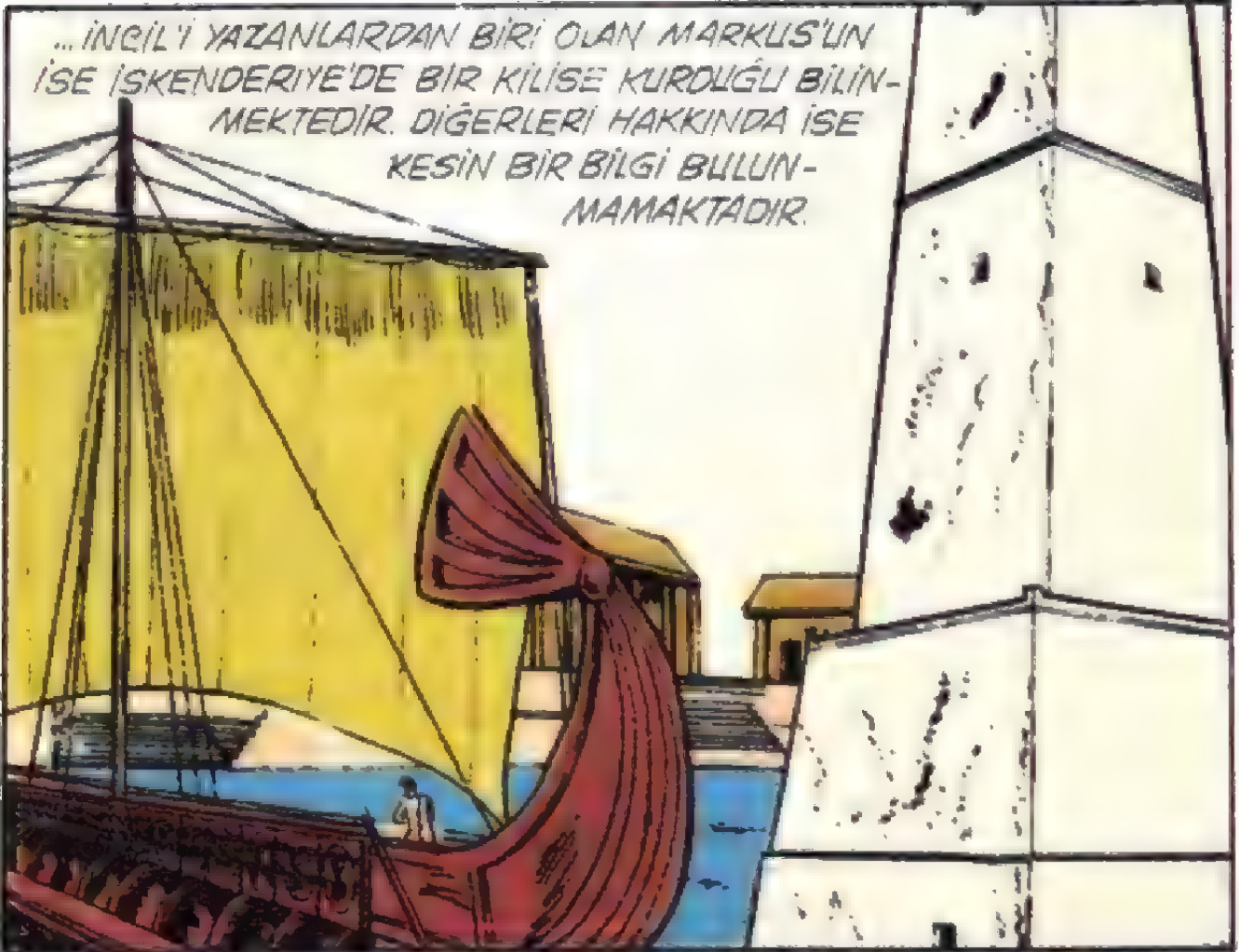

MATTA'NIN ETYOPYA'DA
SEHİ," EDİLDİĞİ...

...BÜYÜK YAKUP'UN HERODES
ANTIPAS'IN EMRIYLE ÖLDÜRÜL-
DÜĞÜ VE CESEDİNİN GALİCİA'YA
(İSPANYA) GETİRİLDİĞİ...

...İNCİLİ YAZANLARDAN BİRİ OLAN MARKUS'UN
İSE İSKENDERİYE'DE BİR KİLİSE KURULUĞU BİLİN-
MEKTEDİR. DİĞERLERİ HAKKINDA İSE
KESİN BİR BİLGİ BULUN-
MAMAKTADIR.

HİRİSTİYANLIĞIN KUTSAL KİTABI
OLAN İNCİL, İKİ KISIMDAN OLUSUR:
ESKİAHİT (TEVRAT) VE YENİAHİT

ESKİAHİT (AHDİATİK),
HZ. İSA'DAN ÖNCEKİ,
YENİAHİT (AHDİCEDİD)
HZ. İSA'DAN SONRAKİ
KUTSAL KİTAPLARDIR.
(4 HAVARİNİN YAZDIĞI).

HİRİSTİYANLARA DİNLE-
RİNİ ÖĞRENMEDE "PRES-
BİTERİYENLER" ADI VERİLEN
RAHİPLER YARDIMCI OLMUŞ-
LARDIR.

CEMAATIN SAHİP OLDUĞU
MALİ KAYNAKLARIN İDARESİ
İSE "DİYAKOS" ADI VERİLEN
GÖREVLİLERE AİTTİR. PİSKO-
POS İKİ KİŞİDİR. BİRİ
TARAFINDAN İDARE EDİLİR.

İSA PEYGAMBER'İN ÖLÜMÜ ÜZERİN-
DEN HENÜZ BİR ASIR GEÇMEMİS OLMA-
SINA RAĞMEN İMPARATORLUGUN HER
TARAFINA "KİLİSE" ADIYLA DAĞILMIŞ
BULUNAN HİRİSTİYAN CEMAATLERİ
DİNİ FAALİYETLERİNİ ...

... SÜRDÜRMEKTE VE PİSKOPOS LARI
DİŞİNDA EN ÜST MAKAM OLARAK KU-
DÜS'TEKİ YETKİLİLERİ TANIMAKTAYI-
DILAR. KUDÜS'TEKİ TAPINAGIN TİTÜS
TARAFINDAN 70 YILINDA YIKTIRILMA-
SIYLA BU KEZ ROMA KİLİSESİ ÖNEM
KAZANDI.

HALK YAVAŞ YAVAŞ HIRİSTİYANLIĞI BENİLA-
SEMEYE BAŞLADI. ÖZELLİKLE BOYUNDURLUK
ALTINA ALINAN VE SIK SIK YAĞMA OLAYLA-
RINA HEDEF OLAN EYALETLERDE HIRİSTİ-
YANLIK HIZLA YAYILMAYA
DEVAM ETTİ.

ZİRA BÜTÜN İNSANLARIN ESİT YARA-
TILDIĞI BU DÜNYADAN BAŞKA BİR DE
ÖTEKİ DÜNYANIN VAR OLDUĞU, GÖSTERİ-
ŞE VE LÜKSE ÖNEM VERİLMEMESİ GİBİ DÜŞÜN-
CELERE EN ÇOK ONLARIN İHTİYACI VARDI.

YALNIZCA GELENEKLERİNE BAĞLI KÖYLÜLER
BU DÜŞÜNCEYE KARŞI ÇIKIYORLARDI. KÖYLÜ ANLA-
YINA KULLANILAN "PAYEN" (PAGAN) KELİMESİ
DAHA SONRA HİRİSTİYANLIĞA KARŞI OLANLAR
İÇİN KULLANILMAYA BAŞLANDI

KİLİSELERDE BASİT BİR EĞİTİM
UYGULANIRDI. BASLICA İBADET SE-
KİLLERİ TOPLU DUALAR, HEÇ BİR
AĞIZDAN SÖYLENEN İLAHİLER VE
İNCİL'DEN BÖLÜMLER OKUMA ŞEK-
LİNDEYDİ. KİLİSE TARAFINDAN VAF-
TİZ EDİLEN HİRİSTİYANLAR BURA-
LARDA AZİZ MESİH'İ KUTLAMA
ÂYINLARINA KATILIRLARDI

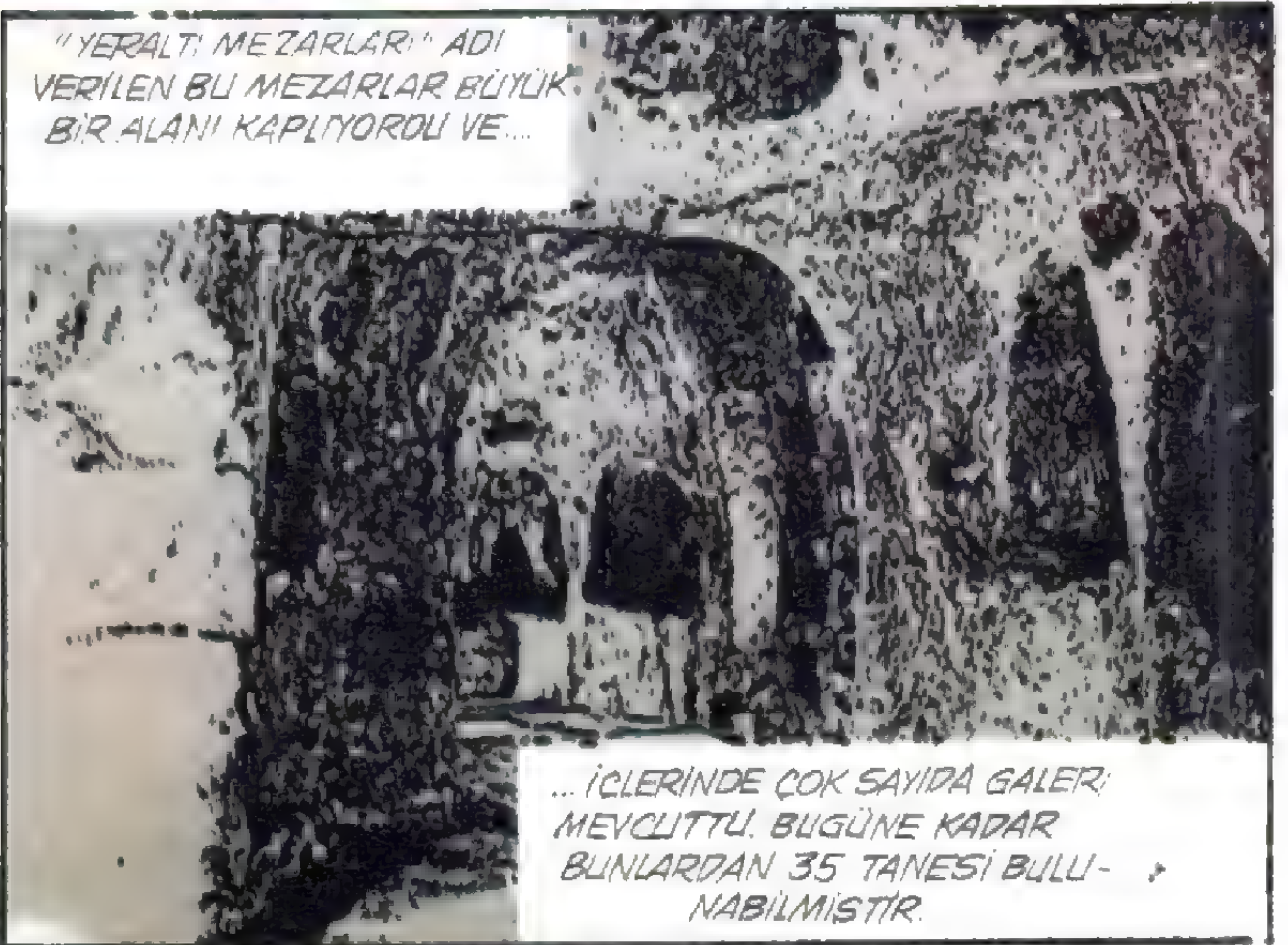
1. YÜZYILDA ÖLÜLERİNİ YAKAN
ROMALILARIN AKSİNE İKİNCİ
BİR HAYATIN VARLIĞINA İNA-
NAN HİRİSTİYANLAR TARAFIN-
DAN ÖLÜLERİN TORENLE T'PRA-
GA VERİLMESİNE BAŞLANDI.

ROMA KANUNLARI ÖZEL
MEZARLAR YAPTIRILMASINA
İZİN VERMEDİĞİ İÇİN ÖLÜLER
TOPLU MEZARLARA GÖMÜ-
LÜRDÜ.

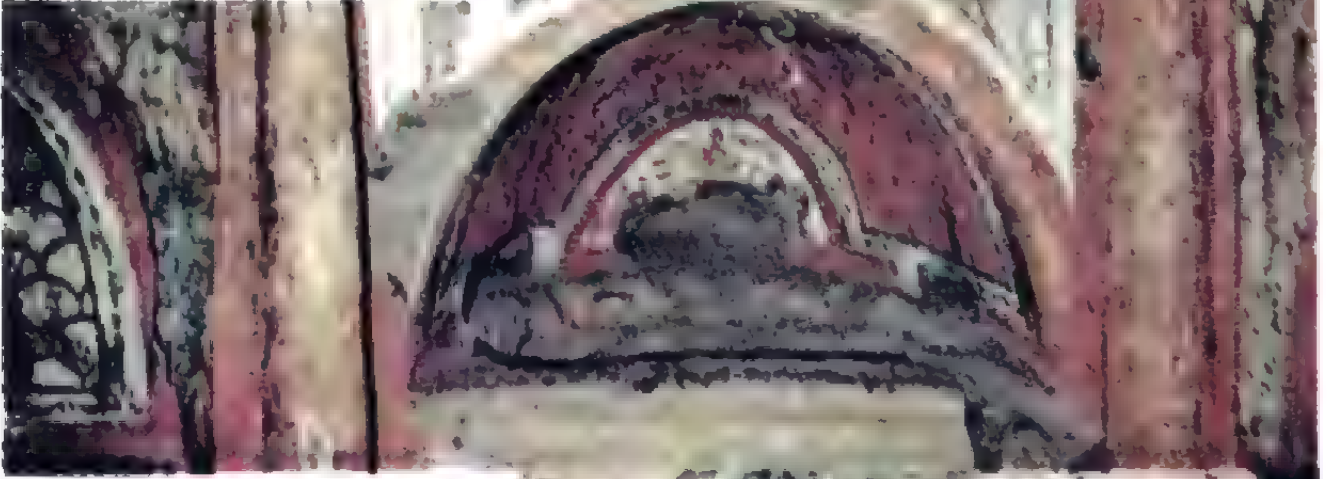

"YERALTI MEZARLARI" ADI
VERİLEN BU MEZARLAR BÜYÜK
BİR ALANI KAPLIYORDU VE...

...İÇLERİNDE ÇOK SAYIDA GALERİ
MEVCUTTU. BUGÜNE KADAR
BUNLARDAN 35 TANESİ BULU-
NABİLMİSTİR.

ADI GEÇEN MEZAR-
LAR AYNI ZAMANDA
BİRER SİĞINAK DURU-
MUNDAYDILAR. D'J-
VARLARDA DİNİ KAY-
NAKLI FRESKLERİN
YER ALDIĞI MEZAR
ODALARI...

...I-III. YÜZYILLAR; AIT
EN ÖNEMLİ KAYNAKLAR
OLARAK GÜNÜMÜZDE DE
ÖNEMİNİ KORUMAKTADIR-
LAR RESİMLERDE DİNİ
MOTİF OLARAK ÇİÇEKLER-
DEN, PİSKOPOS RESİMLE-
RİNDEN, MELEK VE HZ
İSA TASVİRLERİNDEN,
KUTSAL RUHU TEMSİL...

..EDEN GÜVE.; İNLERDEN, SEHİTLERİN ME-
ZARLARINA YERLESTİRİLEN HURMA AĞAÇ-
LARINDAN VE ESKİAHİT'İN BÖLÜMLERİN-
DEN YARARLANILMIŞTIR. İSA PEYGAMBER-
İ İFADE EDEN BALIK ŞEKLİNDEKİ MONOG-
RAMİN (IKHTHYS) HER BİR HARFİ "KUR-
TARICI İSA" ANLAMINI TASIR.

İLK ÜÇ ASIR BOYUNCA HİRİS-
TİYANLAR ROMALILAR TARAFIN-
DAN AĞIR EZİYETLERE MARUZ
BIRAKILDILAR. MESELA NERON
DEVİRİNDE (64) ROMA'NIN 14
MAHALLESİNDE BİRDEN ÇIKAN...

...VE 10 MAHALLENİN TAMAMEN
YOK OLMASINA NEDEN OLAN
YANGININ SORUMLULUĞU İMPA-
RATOR TARAFINDAN HİRİSTİYAN-
LARA YÜKLENMEK İSTENDİ.

ZALİM BİR İMPARATOR OLAN
NERON İÇİN SUÇLULARI HİRİS-
TİYANLAR ARASINDA ARAMAK-
TAN DAHA KOLAY NE
OLABİLİRDİ?

KİTLELER HALİNDE TUTUKLANAN VE
GLADYATORLERLE ÇARPIŞMAYI REDDEDEN
HİRİSTİYANLARIN BÜYÜK BÖLÜMÜ...

... KANA SUSAMIŞ
KALABALIK ÖNÜNDE
VAHSİ HAYVANLARA
PARÇALATTIRILDI...

DİĞERLERİ YA KÖPEK-
LER TARAFINDAN BO-
ĞAZLANDILAR YA DA
YAKILARAK ÖLDÜRÜL-
DÜLER.

ROMA'NIN İLK PİSKOPOSU VE İLK
PAPA OLAN AZİZ PETRUS İLE HAVARİ
AZİZ PAULUS BU KATLIAMIN EN ÖNE-
M-Lİ KURBANLARIYDI.

NERON'UN EMRİYLE
TUTUKLANIP ÖLÜME MAHKÛM EDİL-
DİLER. VATANDAŞLIK HAKKINA SAHİP
OLAN PAULUS, BASI BALTAYLA UÇURULA-
RAK, DİĞERİ İSE KENDİ ARZUSU ÜZERİNE
TERS OLARAK ÇARMIHA GERİLEREK ÖLDÜRÜLDÜ.

İMPARATOR DOMITIANUS (81-96)
DEVİRİNDE HIRİSTİYANLAR RESMİ
DİNE İHANETLE SUÇLANDILAR

II. YÜZYILDA KATLIAMA BİR
SÜRE ARA VERİLDİ VE TRAJA-
NUS (98-117) İLE BİRLİKTE DAHA
TEMKİNLİ BİR POLİTİKA UYGU-
LANMAYA BAŞLANDI..

ONDAN SONRA GELEN MARKUS AURELIUS, SEPTIMIUS SEVERUS, MAKSYMILIANUS DECİUS, VALERIANUS VE AURELIANUS DEVİRLERİNDE YETKİLİLER YENİDEN HİRİSTİYANLARA SALDIRMAYA BAŞLADILAR.

EN BÜYÜK KATLİAM DİOKLETİANUS DEVRİNDE GERÇEKLEŞTİ. 303'TEN BAŞLAYARAK SEKİZ YIL BOYUNCA BÜTÜN ŞİDDETİYLE DEVAM ETTİ. ÇOK SAYIDA İNSAN ÖLDÜ, TAPINAKLAR YIKILDI, KUTSAL KİTAPLAR YAKILDI, HİRİSTİYANLARA AİT MÜLKLERE EL KONDU.

BÜTÜN BU OLAYLAR YINE DE
HİKRİSTİYANLIĞIN YAYILMASINA
BİR ENGEL TESKİL ETMEKTEN
UZAKTI HİKRİSTİYANLARIN SAYI-
SI HER GÜN BÜYÜK BİR HIZLA
ARTIYORDU

TAHTA BÜYÜK KONSTANTINUS
UN (306-337 GEÇMESİYLE
BİRLİKTE KİLİSE KOKLU BİR DE
GİŞİKLİĞE UĞRADI.

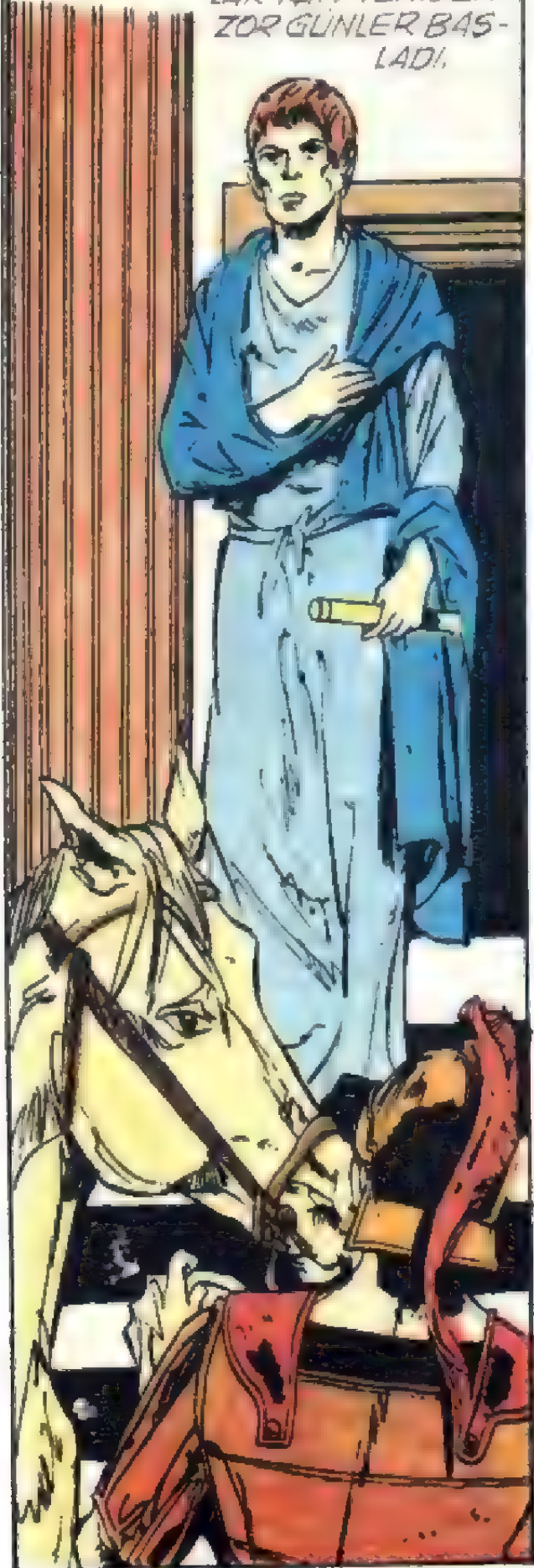

313 YILINDA "MILAN FERMANI"
FERMANLA BİRLİKTE
KRİSTİYANLARA UYGULANAN EZİ-
YETLER SONA ERİYORDU. SİMDİ EN
BÜYÜK TEHLİKE İSÂ PEYGAMBERİN
KUTSALLIĞINI REDDEDEN
ARIANUSÇULARDI.

İMPARATOR ARIANUSÇULUK MEZ-
HEBİNİN YAYILMASINI ONLEMEK
AMACIYLA 325 YILINDA NİKAİA'DA
(İZNİK) BİR KONSİL TOPLADI. ÖLÜ-
MÜNDEN ÖNCE DE VAFTİZ OLMAYI
İSTEDİ VE BÖYLECE KRİSTİYANLIK
KABUL ETMİŞ OLDU.

BÜYÜK KONSTANTIN'IN ÖLÜMÜNDEN SONRA BAŞA GEÇEN II. KONSTANTIN DEV- RİNDE (337-361) HIR' STİYAN- LAR İÇİN YENİDEN ZOR GÜNLER BAŞ- LADI.

HİRİSTİYAN EĞİTİMİYLE YETİŞ- MİŞ JULIANUS APOSTA (361- 363) DEVRİNDE ÇOKTANRILIK ÖNEM KAZANDI.

ANCAK BU DURUM SADECE İKİ
YIL SÜRMÜŞ VE ONDAN SONRA
BASA GEÇENLER HIRİSTİYAN-
LIĞI BENİMSEMİŞLERDİ

BÜYÜK TEODOSİUS (379-395) 380
YILINDA HIRİSTİYANLIĞI İMPARATORLUĞUN
RESMİ DİNİ OLARAK KABUL ETTİĞİNİ BİLDİRDİ.
BUNUN SONUCUNDA ÇOKTANRILIK 392 YI-
LINDA TAMAMEN ORTADAN KALKTI.

HİRİSTİYANLIĞIN YAKILMASI VE SAĞLAM
TEMELLERİ OTURMASI...

...BUNUN YANI SIRA KİLİSENİN GÜÇE KAVUL-
MASI İÇİN YAKLASIK 400 SENENİN GEÇ-
MESİ GERLEKMIŞT...

DÖNEMİN KRONOLOJİK GELİŞİMİ

M.Ö. 65

Pompeius bu tarihte Doğu'ya düzenlenen harekâtın başkomutanlığını üstlendi ve Seleukoslar Krallığı'nı ele geçirdi. Kudüs ve Filistin'i Roma topraklarına kattı (M.Ö. 63). 1949'da Ölü Deniz yakınlarındaki Kumran'da bulunan el yazmaları Roma'nın kazandığı zaferleri dile getirmektedir.

M. Ö. 47

Yahudi ileri gelenlerinin karşı çıkmalarına rağmen, Filistin, Celile ve Yudea'nın idaresi, Büyük Herodes ve kardeşi Fasael'in elinde bulunuyordu.

M. Ö. 40

Suriye ve Filistin, Partların istilasına uğradı. Meydana gelen savaşta Fasael öldü, Herodes ise Roma'ya sığındı ve Senato tarafından kendisine "Filistin Kralı" unvanı verildi. Daha sonra Romalıların desteğinde geri döndü ve krallığın başına geçti (M.Ö.39—M.Ö.37).

M. Ö. 35

Kudüs'ün yeniden fethi, Herodes'in saltanatının ilk yıllarına rastlar. Onun devrinde Filistin, zengin ve bayındır bir ülke haline geldi. Şehir muhteşem yapılarla süslendi. Ancak Yahudiler bu duruma karşı çıkıyorlar ve ülkede çoktanrıcılığın egemen olmasını benimsemiyorlardı.

M. Ö. 4

Hız. İsa'nın Doğuşu: VI. yüzyılda yaşamış olan keşiş Küçük Dionisios, tarihi Hz. İsa'dan önce ve sonra olmak üzere ikiye ayırır. Ancak bu olay, hiçbir tarihi belgeye dayandırılmadan gerçekleştirilmiştir. Aslında Hz. İsa'nın doğumu, saptanan tarihten birkaç yıl daha önceye rastlar. Şöyle ki: 1) Şayet Hz. İsa, İncil'de yazılanlara göre Vaftizci Yahya tarafından 30 yaşında vaftiz edilmişse saptanan tarihten daha önce doğmuş olmalıdır, zira Yahya, M.S. 28-29 yıllarında Büyük Herodes tarafından tutuklanmış ve ölüme mahkûm edilmiştir. 2) Hz. İsa'nın doğumuna

rastlayan nüfus sayımı, Suriye Valisi Quirinius (Kuirinius) tarafından M.Ö. 4 yılında yaptırılmıştır. 3) Yine Hz. İsa'nın doğduğu yıl meydana gelen gökyüzü olayının tarihi M.Ö. 5-4 yıllarına rastlamaktadır. Çin kaynakları kuyruklu yıldızların bu tarihlerde görüldüğünü bildirmektedirler.

Özetle, Hz. İsa'nın bu durumda M.Ö.4 yılında doğduğu sanılmaktadır. Bu tarihte Büyük Herodes ölmüş, Augustus'un onayı üzerine krallık, oğulları Arkelaos, Herodes Antipas ve Herodes Filip arasında pay edilmiştir. Bu durumda Yudea ve Samaria'nın idaresinin Arkelaos'a, Celile ve Peree'nin idaresinin Herodes Antipas'a, Taberiye Gölü'nün doğusunun da Herodes Filip'e verildiği görülmektedir.

M. S. 1

Miladi takvimin başlangıcı bu tarihe rastlar. Hz. İsa'nın çocukluğu, Celile'nin küçük bir köyü olan Nazaret'te geçer.

M. S. 6

Arkelaos, Augustus tarafından görevden alınır ve Yudea, Sezare' de ikamet eden Romalı bir valinin yönetiminde Roma'ya bağlı bir eyalet haline getirilir. Bu dönemde Yahudiler dinlerinde serbest olmakla beraber ülkede, özellikle soylu sınıf üzerinde etkili bir baskı rejimi hâkimdir. Celileli Judas adlı biri bu baskı politikasına karşı çıkarak gizli bir cemiyet kurar. Zelotlar adı verilen cemiyet üyeleri, işgalcilerle mücadeleye girerek Yahudi toplumunu yabancı unsurlardan temizlemeyi amaçlamaktadırlar.

M. S. 14

Roma'da Augustus ölmüş, yerine damadı Tiberius geçmiştir. Yudea'ya (İudea) vali olarak Valerius Gratianus atanır. Bu arada Celile "Tetrark"ı Herodes ve Taberiye Gölü'nün doğusunda yer alan toprakların "Tetrark"ı Filip, bağımsızlıklarını ilan ederek kendi adlarına birer devlet kurmuşlardır.

M. S. 26

Adı geçen Yudea valiliği görevi Pilatus'a verilir.

M. S. 27

Hız. İsa, yeğeni Vaftizci Yahya tarafından vaftiz edilir.

M. S. 28

Herodes Antipas, Vaftizci Yahya'yı tutuklatır ve boynunu vurdu-
rur. Hız. İsa Celile'de dini faaliyetlerine başlar. Halka verdiği
vaazlar, Hristiyanlığın kutsal kitabı İncil'in önemli bir bölümünü
oluşturmaktadır.

M. S. 30

Ancak bu vaazlar Yahudilerin büyük bir öfkeye kapılmasına
neden olmuştur. Hız. İsa tutuklanır ve çarmıha gerilir. Aynı yıl-
larda Kudüs, Celile ve Damas'ta ilk Hristiyan cemaatlerin kurul-
maya başladığı görölmektedir. Daha sonra Paulus olarak
adlandırılacak olan Saül, Hristiyanlığı kabul eder. Hristiyanlık,
havariler aracılığıyla yayılmaya devam eder.

M. S. 64

Roma'da çıkan yangının sorumluluğu, İmparator Neron tarafın-
dan Hristiyanlara yükletilerek ilk büyük katliam hareketi başlar.

M. S. 70

Filistin'de başlamış olan isyanlar, İmparator Vespasianus dev-
rinde oğlu Titus'un da yardımıyla bastırılır ve Kudüs, Titus tara-
findan yerle bir edilir. Sağ kalanlar, Filistin'i terk ederek
dünyanın dört bir tarafına yayılırlar.

M. S. 81

Domitianus devrinde Hristiyanlara karşı büyük bir katliama
girişilir.

M. S. 165

Markus Aurelius'un emriyle Roma'da yaşayan Hristiyanlar,
kılıçtan geçirilir.

M. S. 180

Yerine geçen oğlu Kommodus devrinde, Roma'da, Hristiyanlar tarafından bir kilise kurulu toplantısı yapılır (189-190).

M. S. 192

Kommodus ldrlr. 193'te Severus'lar sülalesi baŗa geçer. Septimius Severus yayınladığı bir fermanla Yahudi ve Hristiyanların dinlerini yaymalarını yasaklar (200).

M. S. 222

Bu tarihte tahta çıkan Severus Aleksander, Hristiyan cemaatlere karŗı daha ılımlı bir politika izlemeye baŗlar.

M. S. 303

Ordudan kovulan Hristiyanlar (303) sekiz yıl boyunca türlü iŗkencelere maruz kalırlar.

M. S. 311**M. S. 312**

Konstantinus, rakibi Maksianus'u yenerek İmparatorluğa sahip olur. 313'te Milan Fermanı'nı yayınlayarak Hristiyanları dinlerinde serbest bırakır. Roma'da ilk Hristiyan kilisesi olan Laterano Bazilikası inŗa edilir. Kısa bir süre sonra Konstantinus'un annesi Azize Helena tarafından Beytllahm'da bir bazilika, Konstantinus tarafından da Kudüs'te Golgotha tapınakları yaptırılır. Arianus, 319'dan itibaren Hz. İsa'nın Tanrısal niteliğini inkâr eden kehanetlerini yaymaya baŗlar. (Arianusuluk).

M. S. 325

İznik'te bir konsil toplanarak Arianusuluėu yasaklar ve İbranice yazılmıŗ bütün İncil'lerin yakılmasına karar verir. Yakılan kitap-

lar arasında, Hz. İsa'ya ilk inananlardan olup ondan dinlediklerini ve öğrendiklerini aynen kaydeden Barnabas'ın İncili de bulunmaktadır. Bu İncil, Hristiyanlığın ilk 300 senesinde diğer İncil'lerle birlikte elden ele dolaşmış ve okunmuştur. Papa Damasus 383'te tesadüfen eline geçen Barnabas İncili'nden arta kalan bir nüshayı, Papalık Kütüphanesi'nde saklar. 1585'e kadar burada kalan eseri, Papa Sixtus'un (Sikstus) dostu Fra Marino, 1585-1590 yılları arasında İtalyanca'ya çevirmiştir. Bu İtalyanca el yazması, birçok el değiştirdikten sonra Prusya Kralı danışmanlarından Cramer'in (Kramer) eline geçer ve Cramer 1713'te bunu, Türkleri Zenta'da yendiği için Avrupa'da büyük bir ün kazanmış olan Prens Öjen'e (1663-1736) hediye eder. Prens Öjen öldükten sonra, Barnabas İncili, onun özel kütüphanesi ile birlikte 1738'de Viyana'daki Kraliyet Kütüphanesi'ne nakledilir. İlk defa olarak bu kütüphanede Barnabas İncili'nin İtalyanca tercümesini bulan iki İngiliz, Bay ve Bayan Ragg, bunu İngilizce'ye çevirirler. Bu İngilizce tercüme 1907'de Oxford'da basılmıştır. Esrarengiz bir biçimde ortadan kaybolan bu tercümenin bir nüshası British Museum'da (Britiř Muzeum) diğer bir nüshası da Washington'da, Amerikan Kongresi Kütüphanesi'nde bulunmaktadır. Pakistan Kuran Kurulu, 1973 yılında bu İngilizce nüshayı basmaya muvaffak olmuştur.

Barnabas İncili'nin çeşitli bölümlerinden seçmeler:

"Hz. İsa kendisine 'Sen Allah'ın oğlusun' diyen Petrus'a çok kızdı. Onu azarladı. Ona 'Sen benden uzaklaş; çünkü fena şeyler düşünüyor ve bana kötülük yapıyorsun' dedi. Ondan sonra havarilerine dönerek 'Vay bana böyle hitap edenlerin haline; çünkü Allah bana bunlara lanet etme emrini verdi' dedi. (70.bab).

"Ben bu dünyaya, Allah'ın dünyaya selamet getirecek olan resûlünün yolunu hazırlamak için geldim. Fakat sizler dikkat ediniz. O gelinceye kadar birçok yalancı peygamber çıkabilir ve benim İncil'im bozulabilir." (72.bab).

"Ben bütün dünyanın beklediği ve Hz. İbrahim'in kendi kavmine geleceğini müjdelediği mesih değilim. Ben bu dünyadan çekildiğim zaman şeytan birçok insana benim Allah ve Allah'ın oğlu

olduğumu söyleyerek onları kandıracaktır. Allah yeryüzünde ancak 30 hakiki Hristiyan kaldığı zaman insanlara acıyarak hakiki mesihi (elçisini) gönderecektir. Bu mesih güneyden gelecektir. Putları kıracak, puta tapanları ortadan kaldıracaktır." (96.bab).

"Söylediğin mesih'in ismi nedir ve onun geldiğini nasıl anlayacağız?" diye soran havarilere Hz. İsa şöyle dedi: 'Mesih'in adı hayran olmaya değer güzelliğindedir. Onun ismi Ahmed'dir'. Bunun üzerine Hz. İsa'nın etrafına toplanan halk, seslerini yükselterek: 'Ey Ahmed; dünyayı kurtarmak için çabuk gel' diye bağırdı." (197.bab).

"Kardeşlerim! Ben tıpkı sizin gibi topraktan yaratılmış bir insanım. Günahlarınızı bilin ve tövbe edin. Şeytan, Romalı askerlerin yardımı ile, size benim Allah olduğumu söyleyerek sizi aldatacak. Ona inanmayın." (128.bab).

Bütün bunlardan anlaşıldığına göre Barnabas İncili son peygamberin geleceğini, ondan 600 veya 1000 yıl kadar önce bildirmekte ve bir tek Allah'tan bahsetmektedir. Yani bir başka deyişle teslisi (üç Tanrı'ya tapma inancını) yalanlamaktadır.

M. S. 380

379'da başa geçen Teodosius bu tarihte Hristiyanlığı İmparatorluğun resmi dini haline getirir. 381'de Konstantinopolis'te Papa'nın başkanlığında bir konsil toplanır.

M. S. 390

Selanik'te çıkan bir isyan Teodosius'un emriyle 7 000 kişinin öldürülmesiyle kanlı bir şekilde bastırılır. Bunun üzerine Piskopos Ambroise tarafından İmparator, halkın içinde günah çıkarmak zorunda bırakılır. Birkaç yıl sonra Teodosius bir fermanla çoktanrıcılığı (392), bölücü mezhepleri ve olimpiyat oyunlarını (394) yasaklar.

M. S. 395

Teodosius'un Milan'da ölümü üzerine İmparatorluk, iki oğlu arasında paylaştırılır.

RESİMLERLE İNSANLIK TARİHİ ANSİKLOPEDİSİ

GELECEK SAYI:

BÜYÜK İSTİLALAR DÖNEMİ

BAYİNİZDEN
ŞİMDİDEN AYIRTINIZ